

Naročnina mesečno
25 Din, za izozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletna 96 Din, za
izozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2970 — nočna 2996, 2994 in 2995

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2999

SCLOVENEK

Samoobramba malih

(K govoru našega zunanjega ministra.)

Knezu Bismarcku pripisujejo zaslugi, da je prvi zavrgel stare načine diplomatskega govorjenja. Mesto da bi svoje misli zavijal in omotal v slovničarski in leposlovni blesk ter skušal skrivati svoje načrte za krasno izumetničeno meglenostjo, ki je največkrat bila le olišpana laž, je nekdanji nemški železni kancelar rajši povedal kar — resnico. Evropa tega takrat ni bila navajena in mu ni verjela misleč, da je to, kar je povedal, laž, in ono, kar je zamolčal, resnica.

Ako prebiramo skrbno in logično sestavljen govor, ki ga je imel naš zunanji minister Bogoljub Jevtič o zunanji politiki naše države v Narodni skupščini, moramo iskreno in izraženo naših ciljev in sredstev, ki se jih naša zunanja politika poslužuje za njihovo doseg, oceniti le s priznanjem, da je tudi naš zunanji minister hotel povedati brez vsakega prikrivanja in brez vsakega okraševanja dejstev le golo resnico, ki je tim lepša, čim skromnejša je. In to je tudi moč tega govora, ki smo ga večerj v celoti objavili v našem listu. Evropa, ki je željno pričakovala, da se tudi naša država in predvsem naša država jasno izrazi k nekaterim vprašanjem, ki se z velikimi bolečinami izmotavajo iz omrežja mednarodnih apetitov in intrig, bo zamaž iskala v tem govoru prikritih namenov in neizraženih pridržkov, ker bo začutila za to jasno in iskreno izpovedjo elementarno moč naroda, ki je sklenil, da hoče živeti v miru z vsemi, a tudi ne dovoliti, da bi mu kdorkoli grenil njegov obstoj ali oviral njegov naravni napredek.

Zato tudi ni čudno, če je g. Jevtič prelomil z navado, da se v velikem, letnem pregledu zunanje politike, ki se podaja ob priliki proračunskih razprav, zaporedoma naštejejo posamezne države in se pri vsaki posebej pove, kakšno je naše razmerje do nje, in je rajši uvodoma razglasil našo življenjsko težnjo po mirnem sožitju z vsemi, ki nas kot narodi obdajajo, nato pa prešel na trenutne potrebe in skrb, ki v okviru te velike mirovne zadani usmerjajo naša prizadevanja v družini narodov.

Katere so te trenutne potrebe in skrb? Zdi se, da je poglobljena med njimi s a m o o b r a m b a malih držav. Petnajst let povojne zgodovine je male države moglo prepričati, da je tista bratska skupnost, ki je na temelju enakopravnosti in enakovrednosti združevala male in velike države in rodila demokratični svetovni parlament Zveze narodov, začela vidno pojemati in da se čedalje bolj pojavlja želja velikih narodov, ki jih velesile imenujemo, da sami odločno vodijo mednarodno politiko. To smo začutili, ko so velesile v vprašanju nemških reparacij mirno obšle upravičene želje malih, isto smo izkusili, ko je razorožitevno vprašanje postalo zgolj predmet razgovorov med velesilami, isto smo zasledili tudi ob lanskem, nekoliko hrupnem pojavu revizionizma, ko so velesile šle podpisovati takimenovani sporazum štirih, ki naj bi brez malih in če potreba tudi proti njim »celil evropske ranec. Ta neprijetni pojav zapostavljanja, da ne rabimo besede brisiranja, je čisto naravno izzval pri malih narodih spoznanje, da je treba sicer sodelovati z vsemi, da je treba gojiti stara prijateljstva, a da je v prvi vrsti treba misliti na samopomoč in na samooobrambo, na jamstva, ki bodo branila življenjske potrebe malih tudi takrat, kadar bi interesi velikih morda drugače hoteli.

V govoru g. Jevtiča vidimo, kako se je v naši zunanji politiki ta zdravniško samoobrambo ustvarjajoče pojavljali najboljše v okviru Male zveze same. 26. marca 1933 se stisnejo države Male zveze v trdno politično skupino, ki se je zavestno podvržla najstrožji disciplini in zunanji politiki. 1. junija 1933 sled važni sestanek v Pragi, kjer so na pobudo naše države zaokroženost in medsebojno povezanost Male zveze prenesli tudi na gospodarsko področje in pristali na načelo skupne medsebojne pomoči v prenašanju gospodarske krize, kar bo naložilo bratski Češkoslovaški precejšnja bremena. Dne 4. julija pa se Mala zveza strne v razorožitevno vprašanje in en sam blok, ki si je v Londonu poiskal močno jamstvo v sovjetski Rusiji. Ko je bila osnovna celica za samoobrambo utrjena, kar je bilo zrahljanega popravljeno, ko je bilo nepopolnega izpopolnjeno, je vstala v Evropi Mala zveza, ki je »razpršila vse zlohotne intrige in je s svojo avtoriteto razglašala vse dvome v svojo trajnost in v svoj uspeh.

Takšen je bil začetek. Sedaj so male države lahko brez brige obrnile svojo pozornost od notranjega urejanja svojega doma in so se mogle posvetiti delu samoobrambe na zunanjih poljih.

Najmočnejši in najbolj viden je bil uspeh na Balkanu, kjer je bilo treba odstraniti najpreje mnogo še v prošlosti nakopičenih zaprek, ki so zastupljale medsebojne odnose balkanskih narodov. Sporedno s tem notranjebalkanskim običajnim delom, pri katerem je naša država pred vsem svetom prevzela odgovornost za inicijative, ki so jih zmogli samo veliki narodi, in si je tudi utrdila svoj položaj kot voditelja Balkana, pa se je očistevalno delo vršilo tudi v smeri, da se z Balkana izženejo izvenbalkanski vplivi. »Nepomirljivo se borimo proti tujcem in zavajevalcem, ne ozirajoč se na to, odkod pridejo, kakor tudi proti vsem njihovim zablodelim pomagačem na Balkanu,« je rekel zunanji minister, ki je v svojem govoru prišel štirikrat nazaj k tej misli, da je treba »presekati na Balkanu politiko intrig, preprirov in presenečenj« in da je treba uveljaviti načelo, »da balkanski narodi niso sredstvo, ki naj služijo smotrom — še tako vabljivim in mamljivim. Zgodovinski sestanki našega in bolgarskega, nato bolgarskega in romunskega vladarja so zagnali zavestno nad nesrečno preteklostjo polna težkih zablod« in utrla široka, upov polna politika prijateljstva med našo državo in Bolgarijo. Jugoslavija bo to zblizjevanje, ki ga je tako pogumno začela, »nadaljevala, ker je iskreno prepričana, da zahtevajo zblizjevanje teh dveh sosedov po krvi neposredne potrebe trajnega miru na Balkanu«. Nato so sledila pogajanja za balkanski sporazum, podpisan 9. februarja v Atenah, ki je vrhunec prizadevanj, da se mali narodi na Balkanu osamosvoje in izženejo iz Balkana za vselej vplele velesil. Kar še ni doseženo, se bo skušalo doseči v bodočnosti. Zato nam jamčijo prisrčne in tople besede, naslovljene na Bolgarijo in na Albanijo, ter slovesna obljuba, da bo naša država z jekleno voljo pohitela

Za »ozdravljenje Podonavja...«

Konferenca treh v Rimu

Pomirljive izjave glede ciljev italijansko-avstrijsko-madžarskega sodelovanja v Srednji Evropi

Rim, 13. marca. b. Predsednik madžarske vlade Gömbös je prispel sredi ob 9 v Rim, kjer ga je pozdravil na postaji predsednik italijanske vlade Mussolini. Oba državnika sta se odpeljala v zgradbo madžarskega poslanstva. Gömbös je dal časnikarjem krajšo izjavo, v kateri je dejal, da se bo na sestanku v Rimu pričelo s praktičnim delom, od katerega bodo lahko vse zainteresirane države enako pričakovale koristne rešitve vseh vprašanj, ki so v zvezi z obnovitvijo srednje Evrope.

Davi so se nadaljevala posvetovanja med madžarskimi, italijanskimi in avstrijskimi gospodarskimi strokovnjaki. V madžarski delegaciji je poleg ministrskega svetnika Winklerja nekoliko predstavnikov madžarskega zunanjega, trgovskega in poljedelskega ministrstva.

Dollfuss:

»Proti nobeni državi ali skupini držav - sodelovanje z vsemi«

Avstrijski zvezni kancelar dr. Dollfuss, ki se je nameraval odpeljati v Rim z letalom, je sredi opustil svoj namen, ker so z vseh meteoroloških postaj prihajale neugodne vesti o vremenskih prilikah. Zaradi slabega vremena bi bilo nemogoče preleteti z letalom Apenine. Dollfuss je zaradi tega odpotoval z vlakom sredi ob 10 in je danes popoldne prispel v Italijo. Zveznega kancelerja dr. Dollfussa spremlja ta minister Hornboster in ministrski svetnik Blaas. Avstrijski zvezni kancelar je na svojem potovanju v Rim podal italijanskim časnikarjem izjavo, v kateri je med drugim dejal: »Vprašanja, ki jih bomo proučevali v Rimu, so znana, istotako pa je znan tudi cilj, ki ga želimo doseči. Po raznih mednarodnih konferencah, zlasti pa v konferencah v Ženevi, je dal predsednik italijanske vlade Mussolini inicijativo, da se končno preide na praktična in koristna pogajanja za gospodarsko reorganizacijo Podonavja. Posledica te njegove inicijative je sedanji sestanek v Rimu, ki ima izključno gospodarski značaj. Gre za to, da se po možnosti izpopolnijo in razširijo obstoječe dvostranske avstrijsko-italijanske, italijansko-madžarske in madžarsko-avstrijske gospodarske pogodbe. Oni, ki so pričakovali od tega sestanka kakršnihkoli gospodarskih ali političnih senzacij, se bodo naveličali čakati.

Šefa avstrijske in madžarske vlade sta prišla v Rim z iskreno težnjo, da se naslonita na dragoceno podporo italijanske vlade in njenega šefa, da se postavijo na skupen branik pred gospodarskimi težavami, ki pritisajo na donavski del Evrope. S tem ne bomo koristili samo miru v Podonavju, ampak tudi splošnemu gospodarskemu in političnemu miru v srednji Evropi. Naša akcija ni naperjena proti nobeni državi in proti nobeni skupini držav, ker smo prežeti z iskrenimi željami, da z vsemi sodelujemo. To sodelovanje pa je treba čimprej uresničiti, da se končno preide s teoretičnega na praktično in koristno delo. Avstrija od tega lahko zelo veliko pričakuje, ker ji bo dalo pobudo za čim bolj popolne notranje ureditve.

Prvi razgovori

Glavna konferenca z madžarsko gospodarsko delegacijo in predstavniki italijanske vlade se je pričela danes. Konferenca je trajala več ur. Predvsem se je govorilo o vprašanju izvoza madžarskega žita v Italijo. Madžarska gospodarska delegacija je pripravila alternativne predloge za sporazum v tem vprašanju za Italijo in Avstrijo. Poudarja se, da o carinski zvezi med Avstrijo, Madžarsko in Italijo ne more biti govora. Enako se poudarja, da gospodarski program rimske konference ni naperjen proti nobeni državi. Ob 11 se je ministrski predsednik Gömbös odpeljal v dvor in se vpisal tam v dvorsko knjigo. Nato je Gömbös položil lovorjev

za temi visokimi mirovnimi cilji. Ona najlažje in kot voditeljica, »ker se ravno o njej ne more reči, da ne bi bila v prijateljskih odnosih z vsemi balkanskimi narodi brez izjeme.

Ista nepopustljiva in vztrajna volja iztrgati se iz omrežja intrig velesil in si med seboj ustvariti možnost uspešne samoobrambe in samopomoči, je delovala tudi na področju Podonavja. Samo vprašanje tukaj še ni dozorelo, ker so interesi velesil tukaj še premočni in je zemljepisni položaj Podonavja mnogo bolj kompliciran. Tudi v se podonavjske države še niso enako močno prepričane o tem, da naj potrebe Podonavja rešujejo podonavjske države same. Toda načela naše politike so jasna, in delo, ki ga vrši, dosledno: 1. Obnova habsburške monarhije, ki »lahko pomeni tudi zamiselno stremiljenje določene politike kakšne velesile, je za nas »politika nemira in nerada«, habsburško strašilo nas pa ne dela nervozne, ko se »nismo bali niti avstro-ogrskega jarma«. 2. Mi nismo v prvi vrsti poklicani za čuvanje avstrijske neodvisnosti, pač pa smatramo, da se mora vprašanje njenega obstoja »rešiti ne v interesu te ali druge velesile, ampak v interesu miru«. 3. Glede namenov rimskega sestanka pa mirno počakajmo, kaj bo dal. To je povedano jasno brez vsake strasti. Kogar se tiče, bo razumel. Prizadevanja Italije, da bi s pomočjo Avstrije in Madžarske zavladala v Podonavju proti malim državam, bo zadelo na nezmožljiv odpor.

Letna bilanca je torej razveseljiva. Jugoslavija »me mirno in s zaupanjem gledati v bodočnost«, posebno še, za kar imamo sedaj jamstva, če bo na začetki poti vztrajala.

venec na grob neznanega vojaka. Ob 12 se je odpeljal v predsedništvo vlade. Ob 6 popoldne je sprejel Gömbösa papež Pij XI. Zvečer je madžarski poslanik pri Vatikanu priredil Gömbösu na čast večerjo.

Avstrijskega zveznega kancelerja dr. Dollfussa pričakujejo v Rimu nočjo. Do Benetk se je peljal z brzim vlakom, od tam pa se odpelje s posebno kompozicijo in pride nočjo ob 9.40 v Rim. Jutri v sredo ob 9.30 popoldne se prično po programu razgovori med tremi državniki o srednjeevropskih problemih.

Velika konferenca v Ženevi

Ženeva, 13. marca. c. Francoski veleposlanik v Berlinu De Chamberun je danes predložil rim-

Države Male zveze naj sodelujejo

Avstrija je poslala v Prago posredovalca, da to omogoči

Praga, 13. marca. Z. Semkaj je prispel načelnik gospodarsko-političnega oddelka avstrijskega zunanjega ministrstva dr. Wiesner, ki naj pripravi vse sporazumno s češko vlado, da se bodo pogajanja za novo avstrijsko-češko trgovsko pogodbo v najkrajšem času zopet začela. V tujakih političnih in diplomatih krogih je prihod dr. Wiesnerja vzbudil največjo pozornost, ker smatrajo, da je v tesni zvezi s konferenco, ki se bo te dni vršila v Rimu med Mussolinijem, Dollfussom in Gömbösom. Zato tudi ne verjamejo popolnoma uradnemu poročilu o namenu tega obiska, ker so prepričani, da ima dr. Wiesner prav poseben nalog, da po naročilu avstrijskega zveznega kancelerja izve za mnenje praške vlade, pod kakšnimi pogoji bi bila Češko-

ski vladi, da se v mesecu aprilu skliče v Ženevo podonavska konferenca, katere bi se udeležile Francija, Italija, Avstrija, Madžarska, države Male zveze in Bolgarija.

Potovanja in obiski

Pariz, 13. marca. c. Zunanji minister Barthou odpotuje 25. marca v Bruselj na obisk k belgijskemu tovarišu. Kmalu nato bo odpotoval v Prago, Varšavo in Moskvo, kamor bo prišel najbrž 25. aprila. V mesecu maju bo pa Barthou v Parizu

Ob tej priliki bo prišlo do zelo važnih razgovorov glede končne ureditve podonavskega problema.

Grčija in balkanski sporazum

Sporazum med vlado in opozicijo — Vtis govora Bogoljuba Jevtiča

Atene, 13. marca. TG. Danes popoldne je bil sklenjen sporazum med vlado in med opozicijo glede sprejema balkanskega pakta. Venizelos se je uklonil prepričevalnemu dokazovanju zunanjega ministra Maksimosa glede obveznosti balkanskega pakta. Tudi govor zunanjega ministra Jugoslavije v narodni skupščini je doprinesel mnogo k temu, da je bil sporazum dosežen. Venizelosu se bo ustreglo toliko, da bo zunanji minister izjavil v parlamentu, ko bo predložil balkanski pakt za uzakonitev, da balkanski pakt nikakor ne obsega obveznosti izven Balkana kot takega in da krije samo meje držav podpisnic in da potemtakem Grčija ne sprejme nikake obveznosti, da bi se morala boriti proti kakšni velesili. Balkanski pakt je pakt miru, naperjen ni proti nikomur. Maksimos bo zavrnil tudi razne druge trditve o balkanskem paktu. S tem bo stvar popolnoma očistena in balkanski sporazum bo s

polnim sodelovanjem Grčije začel svoje pomirjevalno delo. Maksimos je izjavil tudi, da balkanski pakt obdrži svojo obveznost za dve leti in da bo mogoče potem napore razširiti in dati Bolgariji možnost, da se udeleži tega miroljubnega zbiranja ali da vstopi v pakt ali pa da sklene dvostranske pogodbe o nenapadanju z vsemi svojimi sosedi.

Atene, 13. marca. p. Oficielno se poroča, da stojimo pred izpodbijanjem v grški vladi. Ze večerj zvečer je začel predsednik vlade konferirati s šefi strank, ki so zastopane v vladi. Te konference so se danes popoldne nadaljevale. Do sporov je namreč prišlo zaradi volivne reforme. Kondilis se zavzema za proporcionalni sistem, dočim je Caldaris odločno proti temu. Do sporazuma ne more priti in je pričakovati velike vladne krize. Zunanji minister Maksimos je danes predložil parlamentu projekt ratifikacije balkanskega pakta ter o tem podal poročilo.

Obsedno stanje v Estiji

Estoni bojevniki zahtevajo oblast

Tallin, 13. marca. TG. Ker je zavzelo ljudsko razburjenje vsled volivne propagande za volitve novega predsednika zelo nevaren obseg, je danes proglasil predsednik vlade Paets obsedno stanje po vsej Estoniji. S tem je dobil v roke izredna pooblastila, na podlagi katerih je ukazal obsirne aretacije posebno v vrstah bivših bojevnikov, ki hočejo vplejati v Estoniji avtoritativni režim s predsednikom, ki bi dobil pravice v istem obsegu, kot jih ima Roosevelt v Ameriki. Aretacije so se izvršile sredi velikih neredov, ker se je raznesla vest, da je med aretiranci tudi voditelj bivših bojevnikov general Larga. Toda ta vest ni resnična. Vlada je izdala

proglas na narod, v katerem izjavlja, da če ljudstvo sprejme načrt bojevnikov, naj počaka do volitev, ker bo potem dobilo možnost, da to politiko tudi uveljavi. Volitve se bodo vršile 22. aprila. Prevladuje mnenje, da bodo bojevniki prodrli s svojim programom.

Estijska vlada je v popoldanskih urah v izvrševanju svojih polnomočij razpustila vse organizacije bivših bojevnikov, nadalje »Pokret za svobodo« ter prepovedala vsako udeleževanje političnih strank. Uredništva časopisov so dobila danes navodila, kako naj poročajo o dogodkih na deželi.

Nesreča japonskega rušilca

Mornarji so še živi v železni ječi na dnu morja

Tokio, 13. marca. c. Danes je bilo izdano uradno poročilo o katastrofi najmodernejšega japonskega torpednega rušilca »Sumakura«. Vest o katastrofi v krogih strokovnjakov ni vzbudila velike senzacije, ker se je že dolgo vedelo za velike pomanjkljivosti torpednega rušilca. Vendar pa je japonska mornarica s to katastrofo zelo prizadeta, ker bo treba sedaj popraviti še mnogo torpednih rušilcev, ki so bili zgrajeni hkrati s »Sumakuro«. Rušilec se je na velikih valovih preobrnil. Preobrnil je nato dolgo časa plaval po morju, vendar pa se mornarji niso mogli rešiti iz trupa ladje, ker so se vrata rušilca tik pred katastrofo hermetično zaprla. Kmalu nato so eksplodirali stroji na torpednem rušilec in usoda mornarjev je bila s tem zaključena. Rešilo se je samo 23 mornarjev, ki so tik pred nesrečo poskakali z rušilca v morje. Pri katastrofi je našlo smrt 110 mornarjev s častniki vred.

Tokio, 13. marca. p. Prevrnjeni japonski torpedni rušilec je bil danes popoldne prepeljan v japonsko vojno pristanišče Sasebo, kjer bodo skušali priti v njegovo notranjost s tem, da bodo razrezali

njegov obod. Trije rešeni mornarji so danes izjavili, da se nahaja v strojnihi potopljeni ladje še 8 delavcev. V clem je zahtevala katastrofa torpednega rušilca nad 100 smrtnih žrtev v posadki. Po dosedanjih ugotovitvah je bila katastrofa kriva tehnična napaka v gradbi ladje.

Bivši cesar Viljem - bolan

London, 13. marca. b. »Daily Herald« poroča iz Amsterdam, da bo v Doornu važna družinska konferenca članov bivše hohenzolernske hiše, ker se je zdravstveno stanje bivšega nemškega cesarja Viljema resno poslabšalo. V Berlinu se vodijo pogajanja, da se dovoli bivšemu nemškemu cesarju, da ga pokopljejo v Nemčiji. Hitler se v tem vprašanju še ni izjavil, znano pa je stališče, ki ga zavzema Göring, ki sploh neče slišati niti o živem, niti o mrtvem Viljemu.

Najvišji carinski uradnik - tihotapec mamil

Pariz, 13. marca. TG. Vrhovni inšpektor za carine v Siriji je bil danes pri svojem prihodu v Marseille aretiran, ker so našli pri njem 95 kg mamil, ki jih je nosil s seboj iz Sirije in jih je hotel v svojem avtomobilu spraviti v Pariz in tam prodati.

Dunajska vremenska napoved. Južne Alpe: Širokalo deževno vreme. Vzhodni rob Alp: Menjajoča se oblačnost, od časa do časa solnčno. Temperatura bo narasla.

Fronte v Tihem oceanu

Tajna zveza med Nizozemsko in Anglijo Proti nevarnosti japonskega imperializma

London, 13. marca. Z. »Chicago Tribune« je objavila vest iz Bruslja, da sta se Anglija in Nizozemska sporazumeli na tajno pogodbo za skupno obrambo nizozemskih otokov v Indiji v primeru, da bi jih kdaj Japonska napadla. To poročilo je v Tokiju vzbudilo veliko vznemirjenost. Nizozemska je še nedavno sklenila, da bo polovico svojega brodogradniškega proizvodstva namenila za gradnjo brodogradilnice, da bo Japonska nekega dne napadla njene indijske otoke zaradi njihovega bogastva.

Vsa poštena Francija kliče

Ali popolno razčiščenje ali pa neizprosni boj Vse preiskave - gola komedija

Pariz, 13. marca.

Kar se je dozdej samo šepetalo in govorilo, to je sedaj postalo gotova resnica za vsakega poštenega mislečega francoskega državljanca: vse preiskave proti Stavijskemu oziroma proti njegovim prijateljem kakor tudi preiskave o krvavi noči 6. februarja niso ničesar drugega kakor gola komedija. Obe preiskovalni komisiji, v kateri imajo večino levičarski parlamentarci, namenoma delata po seste-mu, ki škandala ne razjasnjuje, ampak nasprotno obrača pozornost od glavnih in bistvenih stvari na manj važne in malenkostne podrobnosti. Medtem ko imajo člani parlamentarne komisije namen, da zadevo pustijo izteči v pesku, pa se preiskava sodišča tako glede množičnih sleparij Stavijskega kakor tudi glede tajnostnega umora sodnika Princeja ne pomakne z mesta. Edini rezultat vseh teh preiskav je ta, da se za njihovimi kulisami odkriva, kako je bil v zločine Stavijskega zapleten ves radikalno-socialistični režim. Način sam pa, kako sodišča to alfero rešujejo, z neizpodbitno jasnostjo dokazuje, da so tudi sedaj še s polno paro na delu najviljavnije politiki, da preprečijo obelodajenje resnice. Vse to ustvarja atmosfero v javnem življenju, ki se čedalje bolj napolnjuje z elektriko, tako da bo morala v kratkem slediti eksplozija. Javnost dolži tudi že vladu, da je brez moči proti sekli, ki hoče alfero Stavijskega potlačiti. Ali se bo ta škandal popolnoma razčistil — tako pravi tednik »Gringoire« — ali pa se bo dvignila vsa poštena Francija in sama napravila red z železno roko!

Frontni bojevniki

„Deželo je treba desinilirati“

V nedeljo 11. t. m. so se zbrali člani »Ognjenega križa«, ki predstavljajo organizacijo onih, kateri so bili na fronti v okoliših, v dvorani »Wagram« pod predsedstvom polkovnika De la Rocque. Okoli govorniškega odra so bile zastave bojovniških organizacij s črnimi flori. Govorniki so izjavili, da je treba »deželo desinilirati, in sicer brez ozira na katerekoli stranke, ki so vse okužene od politične gobavosti«. Nato se je sklenila resolucija, v kateri je rečeno, da se »Ognjeni križi« trdno odločijo, da napravijo v Franciji red v imenu francoske narodne trikolore, ki mora zavrhiti nad Francijo, ki je v rokah framasonov in pokvarjenih socialistov. Žrtve, ki so padle za domovino v starih letih strašne vojne, zahtevajo, da se uposlavi v deželi pravica in čistost parlamentarnega življenja. Vsi zajedalci, ki so zmago Francije izrabili za to, da na kervi padlih ustanovijo svojo brezmožno in umazano diktaturo, morajo izginiti.

Tudi framasonizbirajo svoje sile

Javnost je hudo razburjena tudi zaradi tega, ker framasonske lože pod vodstvom velikega mojstra Dognona neprestano zborujejo. Zvedelo se je, da loža kliče vse elemente leve v enotno fronto proti »katoliški, monarhistični in nazadnjaški fronti«. Posebno živahni pa so tudi socialni demokrati, ki so se v nedeljo zbrali v nekem lokalni irga Saint Gervaise, kjer so poudarjali potrebo enotne revolucionarne fronte, ki naj, če treba tudi z orožjem v roki, začne boj zoper reakcijo, predvsem pa zoper bojevnike, ki da hočejo ustvariti fašistično Francijo. Zdi se torej, da stojimo na pragu državljanske vojne in nemiri so se v resnici tudi že začeli. Tako se poroča o krvavih pretepih na univerzi v Toulouse, kjer so se spopadli dijaki s socialističnimi delavci, pa v Marsellu in Bordeauxu. Iz vseh mest francoske province pa se poroča, da se zbira mladina.

Kaj se vse govori

Kako zelo je politično ozračje napolnjeno z eksplozivnimi snovmi in kako narašča tisto razpoloženje, v katerem se pojavljajo vse močnejše alarmantne vesti, dokazujejo govorice, ki danes krožijo po vsem Parizu. Ena izmed teh govorice trdi, da hoče predsednik republike Lebrun demisionirati in da je izrazil željo, naj bi na njegovo mesto stopil Doumergue. Druga vest, ki pa ni tako fantastična, ampak utegne, kakor pravijo dobri poznavalci razmer, biti celo resnična, je ta, da poslanec Proust ni sprejel od Stavijskega samo dveh milijonov, ampak celih 15 in da so šli ti milijoni v volivni fond radikalne stranke. — To je baje potrjeno po dokumentih. Tretja novica, ki je istotako zelo verjetna, pa pravi, da so morilci sodnika Princeja že zdavnaj pobeželi v inozemstvo, in sicer v Južno Ameriko, opremljeni z napačnimi potnimi listi, kakor je bil opremljen s takim napačnim potnim listom tudi bankir Savijski, predno se je odkril njegov škandal in predno so ga spravili s sveta njegovi lastni prijatelji, da ne bi izdal njihovih skrivnosti... Kje je te ponarejene poine liste dobil?

Zopet poskus samoumora

Vsa javna atmosfera Pariza je naravnost bolna. Neka gospodična Yvonne Varis se je vrгла v kanal Saint Martin. Rešil jo je nek policijski agent in so jo prepeljali v bolnišnico Saint Louis. Kaj je to ženska napolnila k samoumoru? Tega naveden ne ve, pač pa se ugiba, da se je bala mafije, da je umorila Princeja. Yvonna je namreč bila tajna vohunka pariške policije, ki je bila na policiji izpovedala nekatere podrobnosti, ki se tičejo Princejevega umora. Drug tak razburljiv dogodek se je zgodil v justični palači, kjer je advokat Dutheil, ki ima tudi nekaj opraviti s škandalom Stavijskega, nenadoma znozel in se ga morali odpeljati v bolnišnico.

na petroleju, ki ga japonska vojna mornarica neobhodno potrebuje, a ga mora sedaj kupovati v inozemstvu, in da bi v tem primeru itak ne bila v položaju braniti se uspešno proti takšnemu napadu. Toda najnovejša vest »Chicago Tribune« daje misliti, ker bi iz nje sledilo, da je Anglija prevzela nalogo, da s svojim brodogradjem brani nizozemsko otočje proti japonskim napadom. Japonsko časopisje piše zelo ostro proti Angliji, ki ji očita, da organizira v Tihem oceanu napadalno fronto proti Japoniki.

Nova imena...

Medtem ko vdova Stavijskega, lepa Arletta, uporno molči, češ, da ničesar ne ve in nikogar ne pozna, pa je tajnik Stavijskega Romagnino zelo zgovoren. Pravi, da je pri zadnjem zaslišanju zopet imenoval celo vrsto imen, med katerimi se nahajajo bivši trgovinski minister Serre, bivši podtajnik za vojsko Hulin in poslanec Barety. Potem se izve, da je nekdanji poslanec, sedaj velepodjetnik Boyer, dobil od Stavijskega razun 2 milijonov še 582.000 frankov, precej denarja je tudi dobil bivši general Bardi de Fourty, velik prijatelj bivšega ministrskega predsednika Chaulempsa, ki je skrbel za to, da je ta general, čeprav je bil zaradi nekega delikta obsojen, ohranil svoj rezervni čin še cel dve leti potem. Izvedelo se je tudi, da je Stavijski imel igralnico, kjer je bila na en sam večer stavljen vsota 10 milijonov frankov in katero igralnico so seveda posejali slavni državniški in poslanci. Izve se pa tudi, da v tej zadevi nikoli ne bo močeno napraviti popolne luči, zato ker je večina sto tisočev nakazil Stavijskega na dogovorjena anonimna imena, druga nakazila pa so bila izpolnjena tako, da je na talonu bilo pravo ime, na matrici pa napačno in narobe. Slednja pa ima kakor znane v rokah samo talone in tudi od teh le minimalno število. Pa tudi ti taloni so sli skozli celo vrsto rok, ki so jih popravljali...

Kdo je umoril Princeja?

Naravnost grdo in škandalozno je pa vse, kar se tiče umora Princeja. Sodišče in policija ne prideta nikamor, dasi imata cel kup indicij. Čisto gotovo je, da so se v Dijonu nahajali trije avtomobili, da se je zglasil že več oseb, ki so te avtomobile videli in sporočile veliko podrobnosti. Kljub temu ostane stvar tako temna, kakor je bila prvega dne. Pisatelj Simeon trdi v »Exelsioru«, da so morilci Princeja iz vrst onih znanih zločincev, ki jih policija pušča na prostih nogah, dasi so njihovi zločini znani, zato da ovajajo druge zločince, svoje tovariše. To seveda zelo slabo prikrito namigavanje. V zadnjem času se širi fantasijska domneva, da Prince ni bil ubit v Dijonu, ampak v Parizu, v Dijonu pa da so umorili, oziroma zapeljali na tračnice in pustili povoziti od vlaka drugega človeka zato, da bi štrane tembolj zamešali. Na vsak način je sodišče sklenilo, da trumo uboga Princeja drugje ekshumira. Kakor vidimo, postaja zadeva čedalje bolj grda.

Doumerguea hočejo zlomiti

Značilno je, da prijatelji Stavijskega postajajo po kratki pavzi zopet zelo predrzni. Cela vrsta bivših ministrov in politikov napada javno svoje »obrokevalce«, češ, da jih bodo ložili. Toda ne samo Dalimier, Proust, žurnaliet Aymard in drugi, ampak celo takšni ljudje kakor Alfred Niemen, ki je tvoril telesno gardo Stavijskega in ki je bil pred dnevi zaprt, zagotavlja svojo nedolžnost. Socialisti grozijo z direktno akcijo. Framasonska levica pa ne skriva svojega namena, da strmojavli vlado Doumerguea in izzove državljansko vojno, v kateri bi s pomočjo delavstva zmagnala in se na ta način rešila iz blata, v katerem tiči. Toda ogromna večina francoskega ljudstva je istega mnenja, kakor »Victoire«, ki piše, da se zelo varajo tisti, ki delajo take račune. Ljudstvo pa se tudi ne bo dalo voditi za nos od preiskovalnih parlamentarnih komisij, ki bi, ako bi se jim pustilo delati dalje, zadevo popolnoma potlačile. Treba bo, tako zaključuje »Victoire« svoj članek, hiteti, da se ti framasonski manevri preprečijo in da Francija vstane iz blata.

Položaj v Španiji

Madrid, 13. marca. c. Splošna stavka, ki so jo proglasili socialisti, je uspela samo delno. V polnem obsegu se izvaja samo v Valenciji in v Segoviji. Tam je prišlo danes tudi do težkih spopadov med stavkujočimi in policijo. Več oseb je bilo ranjenih. Dasi vlada zagotavlja, da splošna stavka ne bo uspela, se vendarle stavkovno gibanje po celi Španiji zmeraj bolj širi. Socialisti in ekstremni elementi napovedujejo najostrejšo borbo proti Lerrouxovi vladi, ker jo smatrajo za predhodnico desničarske reakcionarne vlade. V Madridu v glavnem veda še zmiraj mir. Vendar se čuti, da se pričakujejo odločilni dogodki. V vsej provinci so se že začeli neredi. Policija dela s polno paro.

Madrid, 13. marca. p. Policija je večerj aretirala okoli 60 strajkujočih. Strajk tipografov, stavbinkov ter kovinskih delavcev se nadaljuje. Vlada trdno upa, da bo prišlo do sporazuma. V provinci je strajk prav za prav samo v nekaterih krajih. Vlada je izdala uradno poročilo, da vlada v vsej državi absoluten mir. Toda med strajkujočimi in delavci, ki so se hoteli podati na delo, je prišlo do krvavih spopadov, pri katerih je morala posredovati policija in je bilo zopet par delavcev aretiranih. Strajkujoči so tudi poskušali zažgati več tiskarn, kar pa je policija preprečila. Na ulici je bil napaden tovorni avtomobil, v katerem so vozili list El Debate.

Švedska - dala posojilo Rusiji

Stockholm, 13. marca. TG. Švedska vlada je danes podpisala posojilo 100 milj. kron (pol-druge milijarde dinarjev) v korist sovjetske vlade, ki se je zavezala, da bo posojilo vrnila v obrokih v letu 1939 in 1941. Sovjeti bodo posojilo porabili za nakup strojev, elektrotehničnega materiala in industrijskih motorjev.

Proračun za 1934-35 je bil danes sprejet

Belgrad, 13. marca. m. Na današnji skupščinski seji je bil na dnevnem redu pretes finančnega zakona in predloženih dopolnilnih predlogov. Prvi je govoril Stelan Valjavec, za njim dr. Metikoš in Rista Gjoklić ter dr. Lič.

Rasto Pustoslavšek je uvodoma izjavil, da se bo s tem finančnim zakonom rešilo vprašanje agrarne reforme v Gornjem Gradu na posestvu ljubljanskega škola. Pustoslavšek se je tudi bavil s celjskimi grobi, ki so vladali tudi v gornjegrajskih krajih in posebno omenja zadnjega celjskega grofa Ulrika, ki se je poročil s Katarino, hčerko despota Gjorgja Brankovića-Smedereva, ki je ostal pravoslavne vere tudi pozneje. Ob priliki te poroke se je sklenil tudi sporazum, da se morajo vsi njeni otroci vzgojiti v pravoslavni veri. Poslanec Pustoslavšek poudarja, da bi bili imeli Slovenci že v davni dobi srednjega veka pravoslavne vladarje, če ne bi otroci tega zakona pomirli pred svojim očedom. Končno izjavlja, da se pri izvedbi agrarne reforme prav nič ne favorizira pravoslavna cerkev in da bo z vsemi svojimi tovariši, razen enega, glasoval za predloženi zakon.

Zaradi osebnega pojasnila je hotel govoriti poslanec Pavlič, ki pa mu predsednik skupščine ni

hotel dati besede, češ, da je predgovorniku že toliko upadal v besedo, da je vse povedal, kar je imel povedati. Nato je nastalo medsebojno prerekanje med Pustoslavškom, Pavličem in Lončarjem.

Predsednik skupščine je nato odredil krajši odmor, med katerim je ponovno zasedal finančni odbor.

§ 34 g. Trgovinski minister se pooblašča, da sme v soglasju z ministrskim svetom spremeniti uredbo o ustanovitvi gospodarskih zbornic na podlagi § 393 in 394 obrtnega zakona. Nadalje se doda nov paragraf, s katerim se pooblašča ministrski svet, da lahko sprejme uredbo za ureditev in zboljšanje gospodarske delavnosti, Uredbe postanejo veljavne takoj, ko se objavijo. Ko stopijo v veljavo te naredbe, preneha veljati člen 6 zakona o podaljšanju veljavnosti zakona o zaščiti kmeta. Nato se je takoj prešlo na glasovanje. Glasovalo je vsega 264 poslancev. Proračun je bil sprejet z 245 glasovi proti 19 glasovom.

Prihodnja skupščinska seja se bo sklicala pisмено.

Mala zveza in Rusija

Bukarešta, 13. marca. c. Kakor se doznava iz vladnih krogov, se sedaj proučujejo zadnje formalnosti glede vpostavitve rednih diplomatskih odnosov med Romunijo in sovjetsko Rusijo. V Ženevi je odstopal posebni tajnik znanjega ministra Titulescu, ki bo uredil zadnje formalnosti glede priznanja sovjetske Rusije od strani Romunije. Vpostavitve normalnih odnosov med sovjetsko Rusijo in Romunijo se pričakuje v najkrajšem času.

Na avstrijsko-nemški meji

Dunaj, 13. marca. p. Včeraj je prišlo na severnem Tirolskem ob nemški meji do spopadov avstrijske obojne straže in bavarskih narodnih socialistov. V teku spopada je bilo več ranjenih ter je bavarskim nacionalistom uspelo odprljati na nemški teritorij enega Heimwehrova, odkoder so ga spravili dalje proč ter ga drže zaprtega.

Koliko bomo smeli odslej uvažati v Francijo?

Pariz, 13. marca. p. Danes je bila seja ministrskega sveta, na kateri so izbrali poseben ministrski odbor, ki bo določal uvozne kontingente iz posameznih držav. Tako bo odpravljen dosedanj način kontingentiranja, na čegar mesto bo stopil nov prožnejši sistem, ki bo baziral na pogajanjih z vsako državo posebej. Vsaka pogodbeni država bo dobila toliko kontingentov, kolikor bo dala ona Franciji. Nadalje je min. svet pretresal tekst odgovora francoske vlade, vendar definitivno ni redigiran. Definitivne redakcije je pričakovati šele na seji v petek ali soboto. Nadalje je poročal o poteku preiskave v zadevi Stavijski pravosodni minister Cherom.

Jugoslovanska tujsko-prometna razstava v Pragi

Praga, 13. marca. p. V okviru praškega velesejma je bila danes odprta velika jugoslovanska tujskoprometna razstava. Otvoritvi je prisostvoval jugoslovanski poslanik dr. Grigsonov z osebnim poslanstvom ter konzulata ter zastopniki češkoslovaških oblastev. Razstava obsega velik relief našega primorja, nato slika posameznih krajev, toplice z naznačbo bolezni, nadalje so povsod tudi označene cene. Otvoritvi razstave so prisostvovali tudi zastopniki praške jugoslovanske-češkoslovaške lige.

V par vrsticah

Belgrad, 13. marca. AA. Opozarjajo se vse osebe, ki mislijo vložiti prošnje za privatne izpise v letošnjem šolskem letu, da jih pošljejo pravilno kolkovane neposredno upravam šol, v katerih jih žele polagati.

Belgrad, 13. marca. m. Za rudarskega pristava 8 pol. skup. je postavljen v Celju Dušan Rudolf.

Berlin, 13. marca. TG. Danes je nemška vlada izročila francoskemu poslaniku odgovor na francosko noto o razorožitvi z dne 14. februarja.

P. Danes je v Budimpešti pričelo stavlkat 6000 čevlarskih delavcev zaradi 20-30 odst. znižanja mezd.

P. Snoči je bila v romunskem kraljevskem dvorcu seja vrhovnega vojnega sveta pod predsedstvom kralja Karla. Seje so se udeležili vojni minister in vsi generali, ki so člani vrhovnega vojnega sveta.

V Kairu v Egiptu se je podrla hiša, v kateri je stanovalo 20 ljudi, štirje so mrtvi, 12 ranjenih.

V Berlinu so danes obglavili tri na smrt obsojene, dva zaradi umora, tretjega pa zaradi požiga.

P. Danes je v Rim prisel siamski kraljevi par. Njemu na čast bi se imela vršiti velika letalska parada, ki pa je bila zaradi slabega vremena odpovedana.

P. Avstrijska vlada je prepovedala uvoz vseh nemških dnevnikov za dobo od 17. marca do 16. junija. Izvzeti so le strokovni in sportni listi.

P. Predsednik zveze brezbožnikov je imel danes velik govor, v katerem je napovedal poostreitev boja proti cerkvam v vsej Rusiji. Ukazal je vsem članom, naj podvoje propagando za izstop iz cerkve in neobiskovanje cerkva.

Obsodba v procesu proti Gerlu Frideriku in tovarišem

Belgrad, 13. marca. AA. Danes, ob 12 je državno sodišče za zasluge države izreklo razsodbo proti Gerlu Frideriku in tovarišem (po številu 19, med njimi 2 italijanska podanika), obtoženim po zakonu o zaščiti države zaradi popaganje komunizma, terorizma in nezakonite osvojitve oblasti. Razprava se je vršila od 7. do 9. t. m. Predsedaval je kasacijski sodnik g. Peter Janković, obtožnico je zastopal dr. Ivo Marokino, obtožence so branili javni zagovorniki.

Na podlagi preiskovalnega gradiva, prečitanih izpovedb prič in pozitivnih dejstev, doganih na razpravi, je državno sodišče izreklo tole:

Gerl Friderik na 6 let robije in trajno izgubo častnih pravic; Hajon Anton na 2 leti robije in 5 let izgube častnih pravic; Volja Ignac na 4 leta robije in 5 let izgube častnih pravic; Matijaš Anton na 2 leti robije in 5 let izgube častnih pravic; ter na izgon iz naše države, ker je tuji državljan; Lazanik Josip na 1 leto robije in 5 let izgube častnih pravic; Perger Albin na 5 let robije in 5 let izgube častnih pravic; Kunstelj Ignacij na 1 leto robije in 5 let izgube častnih pravic; Vaherl Boris na 4 leta robije in 5 let izgube častnih pravic; Benčič Andrej na 6 let robije, trajno izgubo častnih pravic in na izgon iz naše države, ker je tuji državljan; Pezdri Ludvik na 3 leta robije in 5 let izgube častnih pravic; Pečenik Matej na 2 leti robije in 5 let izgube častnih pravic; Truden Ivan na 1 leto strogega zaporja; Poljšak Kristijan na poldrugo leto robije in eno leto izgube častnih pravic; Petrovič Josip na 4 leta robije in 5 let izgube častnih pravic; Kranjec Jakob na 3 leta robije in 5 let izgube častnih pravic; Lovko Ludvik na 1 leto robije in 5 let izgube častnih pravic; Melso Franc na 9 mesecev strogega zaporja. Obtožbe sta oproščena: Zupančič Josip in Poženel Anton.

Vsem obsojenecem se vsteje prestani preiskovalni zapor in pritvor. Izrečna obsodba je izvršna.

Proces proti morilcem Neudorlerja

Belgrad, 13. marca. m. Danes se je pričela pred državnim sodiščem razprava proti morilcem bivšega ministra Mirka Neudorlerja. Državni pravdnik dolži Franja Zrinjskega, Tomo Kelemana, Stjepana Pižeta, Josipa Podkoviča, Mijo Kelemana, Marka Krobata in Mijo Brodarja, da so bili včlanjeni v ilegalni organizaciji »Služba«, da so delali po navodilih te organizacije, da so umorili bivšega ministra in narodnega poslanca Mirka Neudorlerja, postavili peklenski stroj na železniški progi v bližini postaje Rajhenburg in v bližini železniške postaje Zaprešić ter da so delali na ločitvi enega dela države od državne celote. Danes je bil zaslišan Franjo Zrinjski. Razprava se jutri nadaljuje.

Francija in Posaarje

Pariz, 13. marca. TG. Običajno zelo dobro informirani »Oeuvre« objavlja danes vest, ki je povzročila ogromno senzacijo v diplomatskih krogih, da nemški Francija ne bo izpraznila Posaarja v januarju 1935, ako do tega časa njena varnost ni zajamčena v mednarodni razorožitveni pogodbi. Francija je k temu prisiljena, ker se noče samo sebe oropati edinega otpljivega jamstva za svojo varnost proti Nemčiji, ki ga ima v Posaarju in v posaarskih premočnikih. V tem smislu so bili tudi sprejeti predlogi generala Weyganda na današnji seji vrhovnega vojaškega sveta, ki je mnenja, da mora Francija v vprašanju razorožitve mirno čakati trenutka, ko bo tudi Anglija sprejela varnostna jamstva, ki so ji potrebna.

Nov avstrijski minister

Dunaj, 13. marca. Predsednik republike je imenoval dosedanjega državnega podtajnika za državno obrambo armijskega generala Schönburg-Hartensteina za ministra državne obrambe. Vodja nemške zveze Hasenauer pa je imenovan za državnega podtajnika za kmetijstvo in gozdove.

Utrinki

ANDORRA NOČE KRALJA.

Pred kratkim je bogat meščan iz Barcelone ponudil generalnemu seču v Andorri 800.000 pezeta, ako ga sprejmejo za svojega kralja. Generalni seč pa je njegovo prošnjo odbil. Neka ameriška korespondenca (Times) pa javlja, da je enako željo izrazil tudi nek bogataš iz Chicago, pa tudi brez uspeha.

Prav za prav pa ima dežela že dva suverena in sicer predsednika francoske republike in pa španskega škola iz Urgela. Razumljivo, da Andorranom ni do tega, da dobe sedaj še tretjega deželnega suverena.

SESTAVA SOVJETSKE ARMADE.

Na 17. strankarskem kongresu v februarju je izjavil vojni komisar Vorožilov sledeče: Armada je 1. jan. 1930 obstajala iz 31,2% delavcev, 38% kmetov in 11% nastolencev. Toda 1. jan. 1934 je bilo v armadi 43,8% delavcev, 42,5% kmetov in 11,7% nastolencev. Tri četrtine kmetov so se rekrutirali iz kolektivnih gospodarstev.

1. jan. 1930 je bilo v armadi 15,9% organiziranih in komunističnih strank, 18,4% v komunistični mladini, 1. jan. 1934 pa je že 25,6% organi-

ziranih v stranki in 22,9% v komunistični mladini. Pri tankih je 81,6% komunistov, pri zrakoplovcih 75,7%, pri generalnem štabu 52,5%.

BILANCA ANTIKLERIKALNEGA VANDALIZMA V ŠPANiji.

Po objavljeni statistiki je bilo do nastopa sedanjega Lerroux-eegega kabineta v Španiji porušeno 1. 1931: 55 cerkev; 1. 1932: 51; 1. 1933: 50. Vrednost se niti ne da preračunati, ker so bile uničene tudi velike umetnine. Istovestno s samostani in cerkami so bile čisto požgane tudi šole. Cerkev sv. Jožefa v Sevilji so šteli med največje narodne umetnine. Izmed relikvij so bili uničeni tudi ostanki sv. Františka Borne. V jezuitskem samostanu v Madridu je zgorela nad 100.000 knjig, med njimi mnogo izrednih eksplanov in rukopisov. Uničene so skulpture Juana de Menga v Malagi; dalje skulpture Sollella, Juliana Fernandezza in slike Sanchez Coello, Alonso Cano, Riballa, Vicenta Lopeza in Vergara. Niso pa ta seveda samo cerkve slike, ker je vandalizem razsajal tudi izven cerkev. Poškodovan je bil tudi grob sv. Jakoba v Compostelli, ki je znana božja pot.

Jeseniško delavstvo zopet v boju

Ali naj se nizke plače res še zmanjšajo?

Jesenice, 11. marca.

Jeseniško delavstvo stoji pred drugo obletnico zgodovinskega 15. marca, ko je leta 1932 za več tednov utihnil ropot strojev, ugasnil ogenj martinov, utihnilo bolešno ječanje dvigal. Dolga leta pred 15. marcem 1932 in že dve leti poslednje delavstvo borbo za človeka vredno življenje.

V soboto 10. marca je bila na trgu kralja Aleksandra pred postajo zbrana velika množica ljudstva, ki je pričakovala desetčlansko delavsko delegacijo, katera je bila na pogajanjih s tukajšnjimi predstavniki podjetja v Ljubljani. Po kratki izjavi delavskega zastopnika iz delegacije, da še ni ničesar končno sklenjenega ne podpisane in da bo naslednji dan ob 14. zborovanje, kjer bodo podana o poteku razprave podrobna poročila, se je množica razšla.

Kaj je ozadje vsemu temu? Delavstvo KID ni imelo prave kolektivne pogodbe od novembra 1932, ko jo je samo odpovedalo radi povišanja cen življenjskim potrebščinam. »Slovenec« je takrat o vsem natančno poročal. Nato je bil 27. februarja 1933 narejen zapisnik, ki naj bi do podpisane nadomestil kolektivno pogodbo. Podjetje je 30. januarja letos odpovedalo ta zapisnik, ki je odpovedljiv na tri mesece. Delavstvo je vedelo, da to še ni vse, zato je zahtevalo od KID jasnega odgovora. Strokovne organizacije so ga prejele 2. marca. V tem odgovoru namerava podjetje z ozirom na mo-

dernizacijo naprav občutno znižati akorde v nekaterih obratih. H koncu podjetje izjavlja, da želi pismenega odgovora, nakar bo tudi ono odgovorilo ali pa bo sklicalo razpravo v Ljubljani.

S tem znižanjem bi bilo delavstvo oskudovano za kakih 400.000 Din mesečno. Za to vsoto bi bili prikrajšani s tem tudi vsi obrtniki in trgovci jeseniškega kota, s tem tudi občina in njen proračun, pa tudi banovina in država. Med organizacijami se je dosegel sporazum in v nedeljo 4. marca je bilo javno zborovanje predvsem za prizadete obrate. Z zborovanja je bila poslana podjetju resolucija, s katero delavstvo odločno odklanja predloge družbe in pričakuje vabila na razpravo. Delavstvo je tudi sklenilo, da bo ves čas boja vsako nedeljo javno zborovanje.

Danes popoldne je bilo zborovanje v Delavskem domu na Cankarjevi cesti. Kljub obširnemu prostoru je moralo mnogo ljudi ostati zunaj.

Delavstvo je o stvari obvestilo vse merodajne kroge in v petek 9. marca je bila na Jesenicah konferenca petih županov z zastopniki vseh treh delavskih strokovnih organizacij in z zastopniki obeh tukajšnjih delavskih konzumnih zadrug.

KID pa je za petek 9. marca sklicala razpravo pri Zvezi industričev v Ljubljani. Za podjetje so bili navzoči: generalni ravnatelj Noott, tehnični ravnatelj Dostal, inž. Rekar in Schüller ter dr. M. Obersnel. /vezo industričev je zastopal dr. Golia, inspekcijo dela pa inž. Baraga. Delavstvo je bilo

zastopano po desetčlanski delegaciji: dva od SMRJ, trije od JSZ, trije od NSZ in glavna obratna zastopnika z Jesenic in Javornika. Delegacija je nastopala enotno. Nihče ni govoril v imenu svoje organizacije, pač pa vsak v imenu 2400 delavcev. Po dolgotrajnem izmenjavanju misli se je šele na popoldanski razpravi prešlo na splošne določbe nove kolektivne pogodbe. Razprava se je v soboto nadaljevala v Delavski zbornici.

Šel martinarje je s številskimi dokazoval na šolski tabli, da to znižanje ne bi bilo znižanje, pač pa — povišanje plač. Seveda pri tem bi bilo treba od 172 mož 22 zrtvovati. Trdil je tudi, da delavstvo tega obrata izrabljuje 40—72% delovnega časa.

Delavstvo pa pravi: Kdor misli, da more martinar delati neprenehoma osem ur, ta ne pozna martinarje. Podobno je šlo za druge prizadete obrate. Uspeh razprav: Gospodje: Mnogo smo zabili v nove naprave, sedaj hočemo vse hitro nazaj. — Delavstvo: Mnogo smo popuščali (6, 10, 15, 20%, premož. drva, družinske doklade), sedaj ne moremo prav ničesar več.

Razprave so se vršile v slovenščini. Predsedoval jim je inšpektor dela inž. Baraga.

Dvanajst govornikov je potek konference na županstvu in potek razprav v Ljubljani obdelalo do podrobnosti v štiriinpolurnem zborovanju. Delavci pričakujejo nadaljnjih razprav.

Delavstvu želimo, da bi bili vseskozi enotni in da bi doseglo čim več uspehov v svoji borbi. mn.

Občinske volitve in upravno sodišče

Celje, 13. marca.

Upravno sodišče v Celju je pred nekaj dnevi končalo reševanje pritožb proti občinskim volitvam v dravski banovini. Vseh pritožb je bilo vloženih 143. Iz formalnih ozirov je bilo zavrnjenih 16 pritožb, radi neosnovanosti 102, 25 pritožbam je pa upravno sodišče ugodilo in razveljavilo občinske volitve po § 125 zakona o občinah.

V mariborskem okraju levi breg so bile razveljavljene volitve v štirih občinah in sicer: Cerkevna, Jurovski dol, Pesnica in Ščavnica.

V ljubljanskem okraju so bile razveljavljene občinske volitve v štirih občinah: Cezanjevci, Križevci, Sv. Jurij ob Ščavnici in Veržej.

Sledita celjski in litjski okraj, kjer so bile volitve razveljavljene v vsakem okraju v treh občinah. V celjskem: Gomilsko, Vransko-okolica in

Šmartno v Rožni dolini; v litjskem okraju pa so bile razveljavljene volitve v sledečih treh občinah: Poljsnik, Sv. Križ pri Litiji in Šmartno pri Litiji.

V kranskem okraju so bile razveljavljene volitve v dveh občinah: v Smledniku in v Senčurju. V vseh drugih okrajih pa povsod v eni občini. V Mariborskem okraju desni breg v občini Hoče; v metliškem okraju v občini Metlika-okolica; v kamniškem okraju v Motniku; v ljubljanskem okraju v Preserjah; v šmarnem okraju v občini Rogaska Slatina-okolica; v ptujskem okraju v Slovenjvasi; v brežiškem okraju v Sromljah; v krškem okraju v Sv. Križu pri Kostanjevici in v srezki izpostavi Škofja Loka v občini Trata.

V vseh navedenih občinah se bodo morale po zakonu o občinah vršiti ponovne volitve.

Smrt koroške Slovenke

Celovec, 13. marca.

Danes ponoči je v Celovcu umrla gđ. Konstanca Cizelj-Allesch. Pokojna gospodična je bila rojena na Vranskem 16. februarja 1879. Njen oče je bil nadučitelj na Vranskem ter je umrl v Celju, kjer je živel v pokoju, dne 15.

Savinja zopet prestopila bregove

Celje, 13. marca

V noči od ponedeljka na torek je divjal nad Celjem močan vihar. Ko se je vihar polegel, je začelo hudo deževati in je deževalo nekaj ur. Voda je hitro napolnila strugo Savinje in pritokov. Voda je bila danes dva metra nad normalo.

Savinja je na Masarykovem nabrežju že prestopila breg in na nasprotni strani pa sili v mestni park. Če bo trajalo deževno vreme še naprej, grozi Celju nova povodenj.

Nekateri pritoki so se razlili čez bregove in zalili travnike.

Kardinal dr. Hlond v Ljubljani

Sredi aprila se bo na povratku iz Rima in Turina ustavil v Ljubljani poljski primas kardinal dr. Avgust Hlond. Prispel bo v soboto, 14. aprila popoldne in bo najprej gost prevzvišenega gosp. škofa dr. Rožmana. V škofijskem dvorcu bo sprejemal deputacije, nato pa obiskal oblasti in škofove zavode. Zvečer se bo kardinal udeležil akademije v Unioni, pri kateri bo pel zbor 120 mladih pevcev v nastopih, ki so nalašč za to priliko zloženi. V nedeljo bo kardinal na Rakovniku in vodil slavje proglašitve don Boska za svetnika. Slovesnost bo zaključila procesija z novim don Boskovim kipom.

Vlom v občinsko blagajno

Radeče, 12. marca.

V noči na 11. marec je bilo vlomljeno v občinsko blagajno tukajšnjega občinskega urada. Vlom ni bil preveč kompliciran, ker so občinski prostori v pritličju z nezamreženimi okni. Vlomilec je vdrl skozi okno županove pisarne. Strl je kipi in od znotraj odprl okno. Navrtil je železno blagajno s svedrom in izrezal s svinjsko nožo 24 kv. centimetrov pločevine.

Kljub temu, da je bilo v blagajni 25.669 Din, se je vlomilec posrečilo odnesti le 15.269 Din, ker je bil po nočnem čuvaju prepečen. Na sumu že imajo nekoga, ki se je dva dneva pred vlomom klatil po Radečah; po vlomu pa je izginil brez sledu. Upamo, da bo zločinec, bodisi da je osumljen ali ka bližnji nepridiprav, skoraj v rokah pravice.

Otrok v predšolski dobi

K razstavi otroških risb na učiteljsku

V zadnjih letih se je tudi pri nas začelo proučevati telesni in duševni razvoj otroka v predšolski dobi. Prvi znaki duševnega razvoja se kažejo v kretnjah, v glasu in v mimiki. Mamica, ki ima vsak dan opraviti z otrokom, najbolje pozna, kaj hoče otrok izraziti s svojimi kretnjami, ona razume tudi kaj pomenijo posamezni komaj napol izgovorjeni glasovi celo po najmanjših izpremehbah v glasu.

To opazovanje je samo trenotno, ker težko si starši napravijo pregled o daljši dobi v otrokovem razvoju, da bi ugotovili, kaj je v tem času otrok pridobil; ali je ta razvoj v skladu s povprečnim razvojem kakor pri drugih otrocih, ali je zaostal ali prehitel. Važno je, da si napravimo tak obračun, da znamo, kje in kako naj otroku pomagamo pri razvoju in na kak način odpravimo ovire, ki morda zadržujejo razvoj. V prvih dneh so samo izrazi ugodja in neugodja v glasu, gibih in mimiki, po katerih sklepamo na pripadne doživljanje. Ko otrok izgovarja prve besede, nam pove, kaj ga zanima in kako si predstavlja svojo okolico. Toda jezik je še okoren in siromašen na izrazih in če pri teh ne vemo, kakšne so tiste predstave, oziroma pojmi, ki jih označuje z besedami. Mnogokrat si otrok mora pomagati še z mimiko in gibom, da izrazi to, kar ni mogel z besedo. Večkrat si tudi odrasli pomagajo z gibom, toda če to ni dovolj, uporabijo še en način ter narišejo predmet, o katerem govorijo in ako ni papirja in svinčnika pri rokah, s palico ali prstom po zraku ali v pesku.

Podobno je pri otroku. Tudi on riše predmete tako, kakor si jih predstavlja. Po slikah mnogokrat bolje spoznamo, kako si otrok predstavlja predmet, kakor po besedi, ker mi z besedo vzemo one predstave, ki jih imamo mi o predmetu, ne vemo pa, kakšno predstavo ima otrok. Da riše v tretjem, četrtem letu človeka brez vratu in ušes, je najbrž

znak, da mu ti deli človeškega telesa niso jasno v svesti. Obratno pa riše pri predmetih nekatere malenkosti, ki za odraslega nimajo z ozirom na predmet sam nobene važnosti, na pr. pri mizi riše otrok skoro dosledno roček (držaj) na miznici, ali kljuko na vratih, ko riše hišo, kakor bi bile te pritlikline najvažnejše za predmet, ki ga riše.

Ako primerjamo slike enega in istega predmeta, ki ga je risal otrok v različnih dobah svojega razvoja, vidimo, kako se je predstava o tem predmetu od leta do leta izpopolnjevala. Take primerjave nam odkrivajo tisti večni proces izpreminjanja in izpopolnjevanja predstav, ki je proces oblikovanja človeškega duha.

Mnogokrat starši z zanimanjem opazujejo risbe svojih malčkov, ali si jih le težko tolmačijo. Se v osnovnih šolah večkrat vidimo, da učitelji naporno presojajo slike učencev, ker jim podtikajo misli, ki jih otrok pri ustvarjanju svojega umotvora ni imel. Predvsem moramo tu poudariti, da ne gre otroku podtikati posebnih umetniških tendenc, ker njemu gre v prvi vrsti za kolikor mogoče točno podajanje zunanjih oblik predmeta, kar pa še ni umetnost, marveč samo spretnost.

Otrok riše vse, karkoli ga obdaja in ima s tem silno veselje. Izraze otroške težnje za risanje vidimo po vratih, stenah, plotovih. Karkoli vpliva na otrokovega duha, odseva iz teh čačk in slik. V prvi otroški dobi, to je v drugem in tretjem letu, ima veselje v tem, da dela lise in čačke na papirju ali čemerkoži, ne da bi hotel napraviti kako določeno figuro; dovolj mu je, da pušča svinčnik sled na papirju. Ko spozna v tretjem ali četrtem letu, da se dajo narisati predmeti iz okolice, jih riše, kadar se mu nudi le prilika za to. Kakor so predstave v tej dobi nepopolne, tako so tudi risbe; zato ni samo nespretnost kriva, da so slike pomanjkljive, da

proti kašlju

KRESIVAL

BAYER

Če otroku zanemarite kašelj oziroma bronhijalni katar, lahko iz tega nastane dolgotrajna bolezen. Izognite se temu s tem, da date otrokom proti kašlju in bronhijalnemu kataru

KRESIVAL

KRESIVAL bistveno cenejši. Sedaj samo Din 32,- po steklenici.

V. u. JUDEK & S. Zuprek, Obzora 11, Celje. Je registrirani prod. št. 872 od 17. 8. 1931.

Konkurz Vzajemne pomoči

Ljubljana, 13. marca.

Za konkurz »Vzajemne pomoči« vlada veliko zanimanje. V nekdanji porotni dvorani se bo dne 15. marca ob 9. dopoldne vršil likvidacijski narok. Pričakovati je, da bo velik naval oskudovancev k temu naroku. Pri okrožnem kot konkurznem sodišču v Ljubljani je bilo doslej vloženih približno 3500 prijav oskudovancev z najrazličnejšimi zneski. Mnogi zahtevajo posmrtnine, drugi pa vrnitev vplačanih prispevkov. Likvidacija bo pač trajala več ur. Pri likvidaciji bo šele ugotovljeno, koliko terjatev pride v poštev in pozneje se bo določila kvota, ki bo priznana oskudovancem za njih terjatve. Zanimivo je dalje, da so prijavi svoje zahteve tudi nekateri uradniki, odnosno funkcionarji »Vzajemne pomoči«. Tako je prijavil bivši ravnatelj Šinkovec svoj zahtevek v znesku nad 294.000 Din, uradnik Slavko Pelc 85.000 Din in uradnik Ogrizek okoli 500.000 Din. V pojasnilo javnosti je treba omeniti, da imajo oskudovanci, ki jim konkurzno sodišče mogoče ne bo priznalo terjatev, pravico vložiti v 30 dneh tožbo in to oni, ki bodo pri likvidacijskem naroku osebno navzoči, od tega dne, drugi pa od dneva, ko jim bo dostavljena sodna rešitev. V splošnem je za koristno, da se oskudovanci osebno ne udeležijo tega naroka, kajti s tem bo olajšano hitreje poslovanje pri likvidacijskem naroku.

februarja 1912. Njena mati, roj. Musi je bila hčerka znanega slovenskega vzgojitelja Petra Musija v Šoštanj. Sedaj je mati živila pri hčeri v Celovcu. L. 1905 je stara baronica Hildegarde Aihelburg-Allesch pohčerala gospodično Konstanco Cizelj, ki se je posledje pisala Cizelj-Allesch.

Pokojna gospodična je bila zelo izobražena dama, finih manir, a vedno prepičana in zavedna Slovenka, katera je, kjer je mogla, delovala, da bi se koroškim Slovincem bolje godilo. Za časa koroškega plebiscita je bila imenovana za članico jugoslovanske plebiscitne komisije, kjer je odlično in neustrašeno delovala. V Celovcu in na vsem Koroškem je bila rajnica po svojem plemenitem vedenju visoko spoštovana. Zato je s svojo neustrašeno in odločnostjo kot članica plebiscitne komisije tudi nasprotnikom vsakega imponirala. Koroški Slovenci izgube z njo veliko zaščitnico.

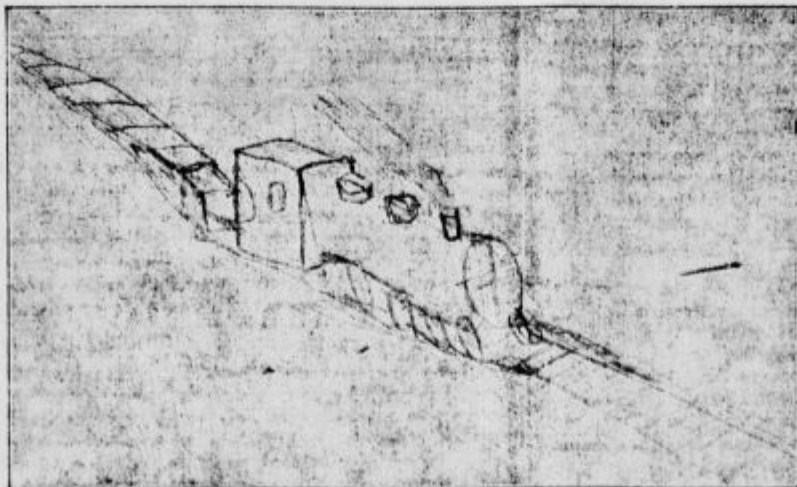
Dan pogreba še ni določen, ker se še ne ve, ali jo bodo položili k zdajnjemu počitku v Celovcu, ali pa jo pripeljejo v Jugoslavijo, kjer ima svoje brate.

Naj počiva v miru! Njenim sorodnikom pa naše sožalje!

Romanje v Rim

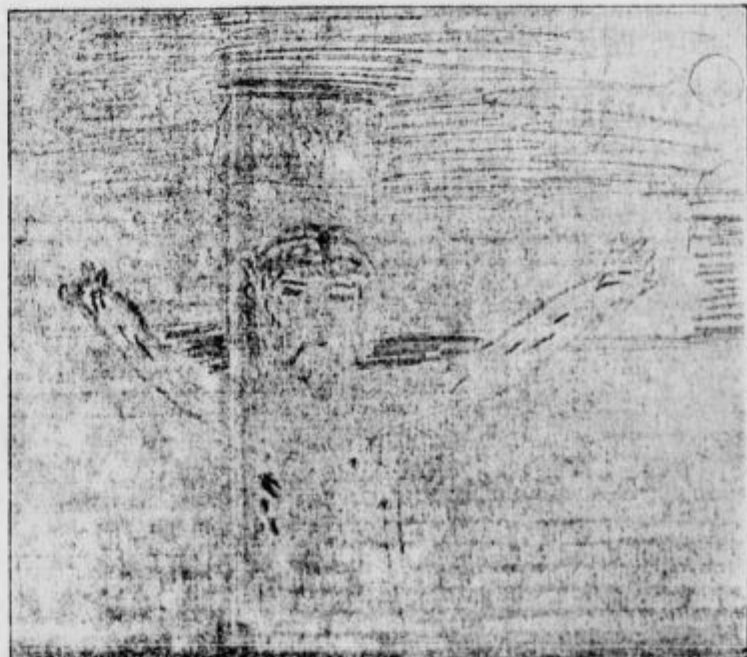
Odbor za romanje v Rim naznanja sledeče: 1. Ker je sv. oče določil skupno avdienco za torek po veliki noči, je preložen dan odhoda iz Ljubljane s srede na četrtek popoldne ob 17.11. Vrnemo se pa v Ljubljano mesto v torek v sredo zvečer. 2. Tisti, ki se žele ustaviti v Padovi, naj nam sporočijo V Benetkah se bodo ti mogli pomuditi le kake pol ure; za tiste pa, ki gredo naravnost v Benetke, bo sv. maša v stolnici sv. Marka. 3. Kdor želi ostati po romanju še dalje v Rimu ali potovati v Neapelj itd., si mora sam oskrbeti redni potni list. — Zdi se, da se bo mogla s primeroma nizkim dodatkom (kakih 400 Din) odločiti skupina tudi za povratek skozi Turin in Milan.

Sv. oče se je baje izrazil, da željno pričakuje Slovencev in da jih bo sprejel vsekakor tudi v posebni avdienci. — Na torek pred skupno avdienco bo služba božja v jugoslovanski cerkvi sv. Hjeronima. Prisostvuje ji jugoslovanska rimska kolonija.

Ta vlak je »Ziljan«, ki ga je Marjan videl s hriba blizu Podkloštra na Koroškem, ko je pomagal seno sušiti. Narisal ga je doma, ko je bil 6 let star.

Desno: »Križanje« Marjanu vzbujal mnogo sočutja lanske leto o veliki noči, ko je imel precej prilike ga videti na slikah v cerkvi in doma v listih. Narisal ga je 6 in pol leta star.

Ljubljanske vesti:

Borba za ljubljanskega konzumenta

Ljubljana, 13. marca.

Jutri bo občinska seja in na njej bodo mestni očetje pretresali letošnji občinski proračun. Morda se bo kak govornik dotaknil tudi mestne trošarine na živila, tako kakor na pr. lani načelnik finančnega odseka g. Tavčar, ki je zavrnil želje po omiljenju ali odpravi teh trošarin kot neumestne prošnje okoličin, ki jim mestna občina ne more ugoditi. Te trošarine so same na sebi nepravilno razdeljene davčine, ker jih plačujejo vsi, bogati in tudi revni ter so tipični posredni davek. Revne družine, ki imajo veliko otrok, plačujejo še več tega davka kakor bogate, ki imajo navadno le malo otrok in zato pojedlo le malo živil, namreč onih, na katere je naložena razmeroma največja užitnina, to je kruha, poljskih pridelkov okoliškega kmeta in mleka. Proti tem trošarinam, ki jih mestna občina dolga leta ni poznala, vstaja med mestnim prebivalstvom vedno večji odpor. Saj se na trgu dogajajo nešteto primeri, ko kmetice zatrjujejo gospodinjim: »Rada bi dala poceni, kakor bi jo hoteli plačati, toda potem gre večji del izkupička samo za »šrango« in za tržnino.« Jasno je, da te užitnine ne obremenjujejo samo okoliškega kmeta, temveč podražujejo prav vse življenje v mestu, in sicer ravno življenje najširši plasti konzumentov.

Zivahno gibanje proti trošarinam vodijo tudi okoliški kmetje. Tudi letos so razni zastopniki okoliških kmetov nešteto krat posredovali in prosili za omiljenje trošarine. Iz proračunskega predloga pa je razvidno, da te trošarine ne bodo prav nič omiljene. L. 1932. je mestna občina dobila od trošarine 18.463.000 Din, l. 1933. je bil dohodek od trošarine

proračunan na 17.767.000 Din, za letos pa je proračunan na 16.900.000 Din. Padec gre predvsem na rovaš zmanjšane konzuma. Seveda so v te številke vštete tudi trošarine na alkoholne pijače ter na blago, ki ne spada med hranila. Samo tržnina pa je letos proračunana na 1.350.000 Din.

Gibanje okoliških kmetov je postalo zadnje čase zelo živahno. Znano je, da mora kmet plačati v vsakem primeru tržnino, ali kaj proda ali ne. Ubogi so zlasti prodajalci drv, ki le malo prodajo, pa morajo vendar plačati tudi tržnino. Prav tako mora plačati poleg trošarine tudi tržnino celo tisti kmet, ki v Ljubljani že ima kupe in se trga iz ogne v velikem loku. Umevno je, da smatrajo to kmetje za veliko krivico. Občinskemu svetu, ki sedaj zbora, svetujemo, naj se v korist ljubljanskega konzumenta in v korist kmeta zavzame za to, da se odpravi trošarina na najbolj nujne življenjske potrebe, to je na mleko, moko, krompir in površine, od česar živi nešteto revnih družin in da se omilijo predpisi o tržnini.

Druge gibanje, ki prav tako pomenja borbo za ljubljanskega konzumenta, predstavljajo obrtniki. Ti se zelo zavzemajo za to, da mestna občina obdavi vse tiste obrtne izdelke, ki prihajajo z dežele v Ljubljano, na pr. čevljarke in krojaške izdelke, tako da bo ljubljanski obrtnik bolj zaščiten. Baje bo tudi na občinski seji mnogo govora o tem. Zelo odločno se obrtniki bore tudi proti mestnim delavnicam in pristihi obojnih smeri, tako Rebe-kove in Pičmanove, so v zadnjem času na vseh obrtniških shodih in sestankih grmeli proti tem delavnicam.

Dobrodelni koncert v Unionu

V že vnebovpijoči zgoči problem današnje brezposelnosti je z ozirom na nujno vsesplošno zavest odgovornosti lepo posegla široko zasnovana dobrodelna akademija, ki jo je priredila mestna občina v korist bednim in brezposelnim. Prvi del akademije je sestavljal koncert, sicer neenoten v koncepciji in zasnovan bolj v namenu privlačnosti, kot čiste umetniške dogodke, vendar pa v posameznih zaključnih enotah mnogo vreden. Nastopili so: orkester Orkestralnega društva in konservatoristov pod vodstvom L. M. Škerjanca, Akademski pevski zbor v rokah pevovodje Franceta Marolia, zbor Glasbene Matice pod ravnanjem Mirkom Poličem in dva pevca-solista, basist Julij Betetto in tenorist dr. Adrian, ki ju je spremljal na klavirju Marjan Lipovšek.

Vsak od navedenih je izvedel samostojen, zaključen spored. — Simfonični orkester je podal prvi stavek že pred kratkim izvedenega klavirskega koncerta Čajkovskega, v katerem je kot solistinja na klavirju igrala gdna Boža Saplja. V primerjano s predčasno izvedbo (o kateri je bilo na tem mestu že pisano) moramo priznati sedanjí izvedbi mestoma že več jasnosti in popolnosti, kar vzbija priznanje in vero v razvoj. — Akademski pevski zbor je izvedel štiri smiselno in kvalitetno obdelane slovenske narodne pesmi in to s tako tehnično in glasbeno vsebinsko pojmovno popolnostjo, da je vili v nas že kar nestrpno pričakovanje na njegov bližnji samostojni koncert. — Zbor Glasbene Matice je podal štiri kvalitetne Lajovicve mešane zборе in z njimi dvignil poslušalce do občutnega priznanja. — Naš mojster-pevec g. Betetto je v dveh samospetih zopet zajel s svojo polnostjo glasu ter občutenim in glasbeno smiselnim prednašanjem. — G. dr. Makso Adrian, ki se v zadnjem času kot gost mudi v našem mestu, pa je z lepo izvedbo nekaj tenorskih sprevov dosegel pri poslušalcih polno naklonjenost in zmogel iz njih izvesti prav navdušeno odobravanje. — Klavirska spremljava obeh solistov je pod prsti pianista g. Marjana Lipovška segla do izrazite muzikalne vrednosti.

Drugi del sporeda akademije je bil namenjen predvsem zabavi in se zato, čeprav neke dotikajo se umetništva, odnaka temu poročevanju. — Dvorana je bila nabito polna občinstva. V. U.

★

Trgovine 19. marca na praznik sv. Jožefa. Uprava Združenja trgovcev obvešča, da bodo na praznik sv. Jožefa odprte le dopolne samo trgovine s špecerijami in delikatesnim blagom.

Podružnica mestnega dohodarstvenega urada na Vodovodni cesti, tik železniškega viadukta se odprla 15. marca. Vsi, ki dovažajo ali vnašajo trošarin ali uvozniki podvržene predmete po Vodovodni cesti v mestno območje, morajo prijavljati to blago pri novo odprtem podružnici. Straznica ob stiku Janševce in Podmilščakove ulice se s 15. marcem ukine.

Kulturni obzornik

Še enkrat: Naše arheološke dragocenosti prodajajo tujci

Že v večrajšji kulturni rubriki smo poročali o velikih arheoloških dragocenostih, ki jih je vojvodinja Mecklenburška izkopala iz slovenskih prazgodovinskih tal — a je zdaj Američanom v New Yorku na javni dražbi na prodaj. To vest smo posneli po zadnji številki prirodoslovne revije »Proteus«. Ker pa smo hoteli izvesti za ozadje te za slovensko kulturno javnost prežalostne zadeve, smo se obrnili na ravnateljstvo Narodnega muzeja, da nam ga pojasni. Dobili smo sledeče podatke:

Vojvodinja Paul Friedrich Mecklenburška je bila hčerka kneza Windischgrätz, ta pa je bil v sorodstvu s cesarsko rodbino, zato je imela kljub prepovedi (odlok deželnega odbora iz leta 1913) svobodne roke, da je sistematično odpirala stare grobove zlasti v belokranjski Vinici, št. Vidu in na Magdalenski gori ter spravljala v svojo zasebno posest velepomembne arheološke najdbe. Celo žandarmerijsko asistenco si je izposlovala, da je ne bi kdo oviral pri delu. Prav za prav je ta podjetna žena svoje delo razširila tudi na mnoga izvenlovska področja (Schwerin, Hallstadt). Izkopane iz omenjenih in še drugih (Škocijan, Vače itd.) slovenskih najdišč je shranjevala deloma na gradu Wagenspergu deloma pa jih je takoj izvozila v berlinski arheološki muzej. Edinstven vojaški odkop iz št. Vida, ki bi bil predragocen se za tako slovit muzej, je podarila nemškemu cesarju Viljemu, ta pa ga je izročil berlinskemu muzeju. Za vse naše domače izkopine, ki jih danes brani berlinski muzej, sploh ne vemo.

Po svetovni vojni je prišlo vse prazgodovinsko bogastvo na gradu Wagenspergu kot inozem-

aka lastnina pod sekvester in bilo radi večje varnosti prepeljano v ljubljanski Narodni muzej. Po smrti vojvodinje Paul Friedrich Mecklenburške pa je bil sekvester ukinjen in vojvodinja hči Marija Antoinetta je svobodno razpolagala z dragoceno posestjo. Ponudila jo je v nakup našemu muzeju, toda ta ni mogel radi gmočnih neprilic dati zahtevane vsote. Marija Antoinetta je nato privolila, naj si muzej odbere nekatere predmete, kar je muzej storil, ostalo pa je svobodno z zbirko iz Berlina prepeljala v Ameriko na javno dražbo.

To je ozadje. Tako smo Slovenci izgubili arheološko bogastvo, ki ga ne bo moglo nikoli več nadomestiti. Niti v Evropi ni ostalo, marveč se bo porazgubilo med zasebne zbirke ameriških mogotcev, kateri ponajveč nimajo druge misli pri vsem tem, kot da so to dragoceni prazgodovinski predmeti, ki odtehtajo mnogo denarja... In v katalogu, kjer so označena najdišča in posamezni predmeti (za dražbo je bil izdan poseben katalog z naslovom »Zakladi Kranjske«), ni niti imena naroda (kakor smo včeraj po »Proteusu« poročali), čigar je vse to bogastvo bilo! Da bi vsaj po teh 20.000 predmetih Američani spoznali slovenski narod, ki ni doma kje sredi Afrike, ampak na kulturnih tleh!

Kje je krivda, da smo prišli od toliko bogastvo (nekateri predmeti — takozv. vaška situla, evastika s ključastim križem in prej omenjeni vojaški odkop — so edinstveni)? Brez dvoma ne pri Mariji Antoinetti, ki je ponudila wagenspersko zbirko najprej ljubljanskemu muzeju, a ker je ni mogel odkupiti, mu je poklonila izvesten del iz nje. Saj bi isto storil tudi sleherni drugi lastnik te zbirke, če bi se namreč imel za pravega lastnika.

Vsa krivda je v tem, da še danes nimamo zakona, ki bi branil kulturne zaklade naše zemlje. Osnutek za muzejski zakon čaka že od 1922. leta zakonske sankcije. Oni, ki imajo pri tem poslednjo besedo, pa se ne zganjajo. Zatorej se še danes dogajajo in se bodo še nadalje dogajala nečuvna dejstva: posamezni zasebniki izkopavajo prazgo-

Zahteve mariborske okolice

Dinar za liter mleka

Maribor, 12. marca.

Na sestanku v Krčevini v nedeljo 4. marca se je sprožilo »mlečno vprašanje«. Maribora in okolice ter povzročilo tako med meščani, kakor okoliškim kmetijskim življenjem nenavaden odmev. Pokazalo se je, to še prav posebno včeraj na drugem zborovanju, ki ga je sklicala Zveza mlekarških društev za Slovenijo ter se je vršilo v prostorih Narodnega doma. Nekaj stotin okoličanov, samih kmetovalcev, ter častno število gospodarstvenih strokovnjakov se je udeležilo sestanka. Navzoča sta bila tudi zastopnik mariborskega mesta podžupan Golouh ter okrajni podnačelnik Modrijan. Poučno in strokovno zasnovano predavanje o važnosti organizacije mariborskega mlečnega trga je imel banovinski referent za mlekarstvo ter tajnik Zveze Pavlica, govorili in v živahno debato posegali pa so še podžupan Golouh, župan Janžekovič iz Košakov kot predsednik smujoče se osrednje mlekarške zadrage v Mariboru, znani borec za zadržno mlekarške organizacije ter dolgoletni predsednik najagilnejših »Gorenjskih mlekarov« Novak, dr. Kovačič, inž. Simončič ter večje število kmetov. Vsebina vseh

Slastičarji in medičarji. V ponedeljek popoldne so se sestali v lovski sobi hotela »Orel« predstavniki slastičarske in medičarske obrti s področja bivše mariborske oblasti k obnemu zboru svojega Združenja. Predsedoval je načelnik Emanuel Hlch, poročal pa je v glavnem tajnik Združenja Senica. Njegovo poročilo je obsegalo statistične podatke, pojasnila o noveliranem obrtnem zakonu, vprašanje mojstrskih izpitov, podal je navodila glede davčnih napovedi ter se podrobno pečal z vprašanjem šušmarstva, ki ga povzročajo slastičarjem pekovski obrtniki, ki izdelujejo stvari, spadajoče v slastičarsko in medičarsko obrt. Blagajniško poročilo izkazuje 9377 Din izdatkov in prav toliko dohodkov, članarina pa se je določila na letnih 80 Din za obrat, ki dela brez vajencev ali pomočnikov ter 150 Din za obrat s pomožnimi osebami. Občni zbor se je zaključil brez volitev, ker traja funkcjska doba vodstva tri leta.

Obmejni promet je slab. V februarju je potovalo skozi Maribor iz inozemstva v našo državo 3709 oseb, od tega 1322 Jugoslovancev, v istem času pa je odšlo skozi Maribor v inozemstvo 3590 ljudi, med njimi 1328 naših državljanov. Obmejni promet je bil v februarju v primeri z drugimi meseci dokaj slab, kar so v glavnem zakrivil avstrijski nemiri.

Obilna smrtna žetev. Umrli so v Mariboru: Hanzelitsch Karolina, vdova železničarja, stara 55 let, Reisman Jern, branjevka, stara 70 let, Šabeder Ivana, viničarka, stara 63 let, Draksler Jakob, železničar, star 60 let, Zager Barbara, vdova železničarja, stara 83 let in Rogina Anton, sin delavca, star 1 let. Naj počivajo v miru!

Občni zbor odvetniških uradnikov. Mariborski odvetniški in notarski uradniki so zborovali v nedeljo popoldne v Narodnem domu pod vodstvom svojega dolgoletnega predsednika ravnatelja Giljverta. Občni zbor je potekel mestoma zelo živahno, ker so se pojavila proti dosedanjí upravi tudi opozicija, ki pa je ostala v znatni manjšini. Izvoljeno je bilo zopet dosedanje vodstvo z ravnateljem Giljvertom kot predsednikom na čelu.

Kaj bo letos z javnimi deli? Čujejo se sedaj razne vesti, da bo ostal Maribor letos na cedilu z raznimi obljubljenimi krediti za projektirana javna dela. Tu bi prišla predvsem v poštev končna ureditve Aleksandrove ceste ter gradba nove carinarice s skladišči in stanovanjskimi hišami za carinske uradnike. Ta dela naj bi se vršila na račun kladrinskega fonda. Kakor se govori, pa dobi letos Maribor kredite le v omejenem obsegu za dovršitev poslopja carinske pošte ter nekatera manjša dela.

Obnova drevoredov. V Koroščevi ulici je že padel kostanjev drevored. Nadomestili so ga z mladimi jesi. Zaenkrat izgleda ulica sedaj pusta in gola ter bo šele po letih dobila zopet lepše lice. Na vrsto pridejo sedaj še drugi drevoredi in ulice v magdalenskem predmestju, ki se bodo obsadile z drevjem.

Falziifikati krožijo. Ponarejeni kovanci iz kovnine v Rošpohu, ki jo je orožništvo izsledilo, še krožijo med ljudmi. Včeraj je dobila policija zopet od nekega trgovca ponarejen dvajsetak, ki ga je nekomu izmenjal. Izgleda, da je omenjena kovnica delovala že daljšo dobo ter je krog krivcev mnogo širši, kakor se je dosedaj mislilo.

Vihra, kot je že dolgo ne pomnimo, je divjala v noči od ponedeljka na torek nad Mariborom. Silen veter je nosil opeko s streh do sredine ulice, lomil je drevesa ter podiral plotove. Na Koroški cesti je podrl lesen plot v dolžini 50 metrov ter odnesel deske daleč proč v sredino ceste. Tudi v drugih mestnih predelih je vihra povzročala enako škodo. Padajoča opeka je lažje poškodovala tudi več pasantov. Vihar so spremljali močni nalivi.

govorov in debate je bila: Mariborski mlečni trg je slab organiziran. Mlečni producenti iz bližnje in daljne okolice mesta so prepuščeni eksploataciji prekupčevalcev ter ne dobivajo za produkte primerne cene. Edino mlekarška zadruga lahko tukaj uspešno intervenira, prirediti pa je treba takoj in z lastnimi močmi, ne pa čakati na podpore in iniciativo od strani oblasti. — Zborovanje pa je prineslo obenem razveseljav dokaz, da se kmetijski živelj v okolici probuja ter upira brezvestnemu izkoriščevanju. Splošna zahteva vseh kmetijskih govornikov, ki so krepko posegali v debato, je bila: enotna cena za mleko, in sicer 1 dinar za liter! Enodušnost, ki so jo pri tem pokazali okoličani, je porok, da bodo uspeli. Obenem se je pokazalo, da tudi mesto s simpatijami spremlja njihov pokret. Mlekarški producenti pa nameravajo vzbuditi med meščani še živahnejše zanimanje za svoje težnje ter bodo sklicali v kratkem javno zborovanje, na katerem bodo razložili pomen smujoče se mlekarške organizacije, ki ne bo prinesla podražitev mleka, kakor se nekateri boje, temveč samo pravično plačilo kmetu.

Inspekcija socialnih ustanov. V Mariboru se je mudil tajnik ministrstva za socialno politiko Požega. Obiskal je tukajšnje socialne ustanove ter izvršil pregled celokupnega poslovanja borze dela, katero je našel v najlepšem redu.

Pomagalo je. Neprestana dreganja zaradi nujne ureditve prostora pred glavnim kolodvorom so imela vendar uspeh. Začelo se je s preureditvijo zelenjadnega vrta, ki dobiva tudi novo ograjo. Prostor, kjer se nahaja vrt, bi se lahko izpremenil v lep nasad, s katerim bi se najprimerneje uredilo vprašanje končne regulacije kolodvorske rampe.

Celje

Proslava obletnice papeževga kronanja bo v Celju na praznik sv. Jožefa due 19. t. m. ob 4 popoldne v veliki dvorani Ljudske posojilnice in ne, kakor je bilo prvotno javljeno, v nedeljo, dne 18. marca.

Stanje težko ranjene uradnice Anice F. je slej ko prej zelo resno.

Umrli sta v javni bolnišnici Jeraj Franc, 76 let, duinar iz Luč in Kalšek Marija, 26 let, dlnarica iz Konjice. N. v. m. p.

Brezposelnost narašča. Kljub bližajoči se sezoni zaznamuje ekspoziura Borze dela v Celju še vedno velik porast brezposelnih. Dočim je bilo po zadnjem izkazu brezposelnih delovnih moči 808, izkazuje izkaz od 10. t. m. 845 oseb. Delo je na razpolago: 2 mizarjema, 1 kurjaču, 1 nočnemu čuvaju, 2 služkinjama, 1 kuharici in 1 kmečki dekli. Izgubljeni in najdeni predmeti. Ožboid Ivanka, žena čevljarja na Teharjih, je izgubila duo 12. t. m. dopoldne v Zavodni dva bankovca po 100 Din. — V soboto je bila najdena na klopi na promenadni poti na Masarykovem nabrežju črna usnjena denarnica z manjšo vsoto denarja. — V soboto je bila najdena ob priliki sejna na Glavnem trgu ročna torbica, vsebujoča razne dokumente, glaseče se na ime Kumberger Marija iz Dobriševasi pri Celju. — V soboto okrog 5 popoldne je bilo najdeno na Dečkovem trgu pred Narodnim domom žensko dvokolo, črno pleskano, z ev. št. 2-87370-5.

Ptuj

Okrajni kmetijski odbor v Ptujju je imel 10 dni sejo, na kateri je bil izvoljen za predsednika Ignacij Vindič, posestnik in župan na Bregu. Dosedanjemu predsedniku Janku Zunkoviču, školskemu upravitelju v pokoju, je novi odbor izrekel zahvalo za njegovo večletno požrtvovalno delo v kmetijskem odboru.

Pri igri je padel 6letni Jurij Čihal, sin železničarja iz Hajdine tako nesrečno, da si je zlomil levo roko. Neža Zelenko, posestnica na Grajeni, je dobila na glavi nevarno rano, da je obležala nezavestna. Oba so spravili v ptujsko bolnišnico.

Pišce

Javna dela. Kdor pride v naš kraj, se mora pač čuditi, kako slabe so naše ceste. Pa ni čudno, ko pa vozimo po njih vsak dan 30—40 vozov samo stavbnega lesa, kje so pa vožnje vina in drugega? In slabo stanje cest vpije po pomoči. Da se nekoliko tudi pri nas ublaži brezposelnost in zboljšajo javne naprave, je državna oblast tudi nam nakazala večjo vsoto denarja iz bednostnega fonda. In tako bomo delali v kratkem kar dve cesti na novo. Obe bosta šli iz Globokega, in sicer ena preko Bojsnega v Zupelec, druga pa v Kapele. Dobro! Toda odločujoči činitelji bi naj mislili tudi na ceste, ki bi vezala Pišce s St. Petrom pod Sv. gorami ali z Bizeljskim, ki bi bila pač nujno potrebna.

ložbe Melantrich: F. X. Šalda, Otokar Fischer, B. Fučik, so predložili te dni sledeče romanopisce za nagradence letošnjih Melantrichovih nagrad: Jaroslava Durycha za delo »Pisec o rži« (20.000 Kč), Gejzo Vamoša za »Zlaty več« (5000 Kč), Jaroslava Humbergerja za »Mikuláš Dačický z Heslova« (5000 Kč).

Za posvetovalnice ljudskih odrov. V zadnji številki »Drame« je izšel članek, ki se bavi o nalogah posvetovalnic za ljudske odre. Ta članek je zategadelj zanimiv, ker kaže smer, kako se ponekod družijo posamezni ljudski odri v zvezi, katero vodijo strokovnjaki in z nasveti podpirajo sleherni celico ljudskih igravcev z izborom iger in načinom igranja. V Hrvatih se imenuje taka zveza »Mat«:a hrvatskih kazališnih dobrovoljaca«. Slovanski center takih zvez je v Pragi.

Združitev bolgarske in jugoslovanske filmske družbe. Kakor javljajo srbski listi, sta stopili filmski družbi bolgarske »Rakete« in »Jugoslovanskega kulturnega filma« v Belgradu v dogovor za skupno snemanje narodnih filmov. Razlog: obe državi sta preplavljeni s tujim filmskim uvozom, a sami nimata lastnih, domačih filmov. Skupna filmska družba bi se imenovala »Balkan-film« in bi imela svoj sedež v Belgradu. Z delom bodo začeli že to pomlad.

Primerjalni slovar slovenske lingvistične terminologije. Že leta 1928 je pisal M. Weingart o potrebi zgoraj omenovanega slovarja, kjer bi prišli v poštev vsi slovenski jeziki z zgodovinskimi ozadjem posameznih terminov. Ker ni mogel W. s tem predlogom priti na dan na I. kongresu slovenskih filologov v Pragi (1929), bo porabil priložnost na drugem kongresu v Varšavi.

Izšla je prva številka fantovskega lista »Kresa«, v novi obliki in novem založništvu. Vsebinsko je izredno pestra in obhranjava vsa vprašanja, ki zanimajo kmetijske fante.

Jaroslav Durych med nagradenci praške založbe Melantrich. Člani razsodišča knjižnih nagrad za

Čudna smrtna nesreča

Mislil je, da je doma, in utonil

Maribor, 13. marca.

Nenavadna smrtna nesreča se je pripetila v noči od nedelje pri železniški postaji Sv. Lovrenc na Pohorju. 36letni železničar J. B. se je v nedeljo popoldne mudil v neki gostilni na levem dravskem bregu v družbi prijateljev. Nato je šel do brodarja Bobiča, da bi ga prepeljal čez Dravo. Bobič je prepeljal najprej njega čez reko ter ga v skrbi za njegovo varnost spremljal po strmem nabrežju do bližine kolodvora, kjer se je B. vsedel. Brodar se je nato peljal zopet čez reko po drugo družbo ter jo prepeljal na desni breg. Ko pa pridejo do mesta, kjer je pustil J. B., ga ni bilo nikjer. Iskali so ga, pa so našli nekaj sto ko-

rakov proč v grmu tik nad strmino, ki pada navpično v reko, njegov čevlji, pa nobenega drugega sledu. Iskali so ga nato še v ponedeljek ter slednjič odkrili njegovo truplo v Dravi nekaj sto metrov pod brodom, kamor ga je tok zanesel. Na eni nogi je bil bos, na drugi pa je imel čevlji že razvezan ter obleko odpeto.

Očitno je J. B. v zmedenosti vstal s prostora, kamor ga je prepeljal brodar, ter šel naprej proti domu. Ko je prišel do grmovja, ki obrobja strmino nad reko, je najbrže mislil, da je doma. Začel se je slačiti, ter si že sezul čevlje, ko je na previsu zgubil ravnotežje ter padel v vodo, ki je tu globoka več metrov.

Koledar

Sreda, 14. marca. Matilda, kraljica; Pavlina.

Novi grobovi

† V Ljubljani je umrla gospa Ivana Munda, roj. Gostič, vdova deželosodnega svetnika. Pogreb bo danes ob 4 popoldne. Naj ji svesti večna luč! Zaljubljenim družinam naše iskreno sožalje!

Ostale vesti

— Pogreb predstojnika okrajnega sodišča dr. Ernesta Kobeta v Novem mestu nam je pokazal, kako velik ugled in spoštovanje je užival ne samo v svojem domačem kraju, temveč tudi v ožji naši domovini. Na poslednji poti ga je spremlilo mnogo znancev, zlasti tovarišev sodnikov, ki so zastopali tudi nekaj odvetnikov iz Ljubljane. Na grobu se je od bivšega predstojnika v toplih besedah poslovil sodnik g. Goslar iz Ljubljane. Omenil je njegovo življenjsko pot iz Novega mesta čez Prago do Zagreba. Zlasti je poudarjal njegove odlične lastnosti poštenega in pravičnega sodnika, katere mu bodo ohranile med našim narodom trajen spomin.

— Pozabljen bog. V nedeljskem »Jutru« je članek »Dom naših skavtov«. V tem članku bomo tudi to-le: »Sledeč prvi točki svoje skavtske obljube izpolnjuje skavti svoje dolžnosti domovini in kralju...« V resnici pa je prva točka skavske obljube taka-le: »Obljubljam na svojo čast, da bom izpolnjeval svoje dolžnosti napram Bogu, domovini in kralju.« — Po vsem tem bi človek rad vedel, ali je »Jutro« članek na Boga čisto pozabil ali pa ga je kar odstavil.

— Trboveljski slavlji zapojejo. Karlovcu, v soboto prirede v karlovskem Hrvatskem domu koncert trboveljski slavlji. Trboveljski slavlji so si s svojimi nastopi po Jugoslaviji in v tujini priborili velik sloves. V Karlovcu zapoje pesmi domačih skladateljev. V krogih karlovškega mešanstva vlada za koncert veliko zanimanje in sta zaradi tega napovedana za soboto kar dva koncerta, in sicer popoldne za mladino ljudskih in srednjih šol, zvečer pa za drugo mešanstvo. Malim pevcem pripravljajo v Karlovcu svečan sprejem, katerega vodstvo je prevzelo slovensko prosvetno društvo »Triglav«. Sprejema se udeležijo poleg šolske mladine tudi druga kulturna in humana društva v Karlovcu.

— Tožbe za ločitev zakona. Pri ljubljanskem okrožnem sodišču je bilo lani vloženih 75 tožb za ločitev zakona, dočim predlanskim 83. Večina tožb je bila mirno poravnana in so se ločenci sporazumeli v pogledu stanovanja in mesečnih prispevkov. Značilno je, da so se začeli pravičati o ločitvi zakona tudi kmetje iz ljubljanske okolice.

— Za veliko noč kupujte le razglednice, ki jih je založila Katoliška akcija. Kakor vemo, hodijo zlasti po mestih po hišah razni prodajalci, ki ponujajo tuje blago in sicer navaden judovski kič, segajo po domačih razglednicah, ki so delo domačih umetnikov. Vsa naročila sprejema Osrednja pisarna, Miklošičeva cesta št. 7, Ljubljana. Trgovci dobe 25% popusta, ako naročijo vsaj 100 razglednic.

— Pri revmatizmu v glavi, ledjih, plečih živčnih bolečinah v kolkih usledu (Hexenschuss) se uporablja naravna »Franz Josefova« voda z velikim pridom pri vsakdanjem izpiranju prebavnega kanala.

— Dražba železniškega bifeja v Koprivnici. Železniško ravnanje v Zagrebu bo oddalo v zakup železniški bife na postaji Koprivnica. Tozadevna ofertalna licitacija bo 6. aprila ob 11 popoldne v sobi 53 ravnateljstva drž. železnice v Zagrebu. V tej sobi se doba tudi vse potrebne informacije. Kavgio v znesku 10.000 Din v gotovini ali v državnih vrednostnih papirjih je treba položiti v depozitni blagajni ravnateljstva dne 6. aprila do 10 popoldne.

— Domačega duhovnika išče zavod v zdravem in lepem kraju v Sloveniji z

ugodnimi zvezami z bližnjim mestom. Dolžnosti: vsakdanja maša; ob nedeljah in praznikih, če moči, z nagovorom. Za odškodnino ga zavod z vsem oskrbi. — Ponudba na upravo »Slovenca«.

— Iz strahu pred ženo. Pred kratkim so poročali hrvaški listi, da so Milivoja Gjuričiča, trgovca v Rumi, napadli roparji in mu pobrali vse, kar je imel pri sebi: zlato uro, vredno 3000 Din, zlato verižico in precej denarja. Gjuričič je napada ni prijavil policiji, ki pa je kljub temu začela s preiskavo in kmalu ugotovila presenetljivo dejstvo, da si je Gjuričič napad izmisli. Denar, uro in verižico je namreč pri kvartanju izgubil in si je iz strahu pred ženo izmisli napad. Kaj je napravila žena, ko je zvedela za to, kronika ne pove.

— Napetost, nepravilno vretje v debelem črevesu, zaprtje jeter, zastajanje žolča, hodelja, tesnoba v prsih, utripanje srca odstranite z naravno »Franz-Josef« grenčico. Ob enem se pa zmanjša pritisk krvi na možgane, oči, pljuča ali srce. Zdravniške izjave zaznamujejo uprav presenetljive uspehe, ki so se doslegli s »Franz-Josef« vodo pri ljudeh, ki veliko sede

— Zalostna usoda žene. Poštnemu uradniku Pribislavu Daničiču v Peči v južni Srbiji je umrl otrok. Daničič je doživel ženo, da je kriva smrti, kar si je tako gnala k sreči, da si je prerezala žile na roki. V bolnišnici so ji komaj rešili življenje. Ko je ozdravela, so jo poslali nazaj k možu, ki pa je ni hotel sprejeti. To je tako hudo vplivalo nanjo, da se ji je omračil um in so jo morali spet odpeljati v bolnišnico.

— Vsako zlo se lahko omili, če se podvzamemo takoj pri prvih znakih potrebni koraki. Isto velja tudi pri raznih boleznih, zlasti pri takih, na katere ne polagamo dosti pažnje, kot n. pr. pri prehlajenju. Prehlajenje ima lahko velike posledice, ako se zanemarimo. Z 1—2 Aspirin tabletami boste vsak prehlad hitro in sigurno pozdravili.

— Obrtni zakon, druga, popolnoma pregledana in popravljena, s pripombami in stvarnim kazalom opremljena izdaja, priredil Rudolf Sterle. Cena 40 Din, vezano 48 Din. — Cestni promet, zbirka zakonov, uredb in predpisov o zaščiti javnih cest in varnosti prometa na njih, o motornih vozilih, prijavljanju in registriranju vozil, o cestnem redu v mestih, avtobusnem prometu, taksah na vozila itd. Zbral in uredil dr. L. Bogataj; cena 18 Din, vezano 24 Din. — Državni svet in uprava sodišča. Zbirka ustavnih, zakonskih in uredbnih predpisov o njih organizaciji in pristojnosti ter o postopanju pred njimi. Zbral in uredil dr. R. Andrejka. Cena 16 Din. — Zakon o tisku z dne 6. avgusta 1929 z vsemi spremembami in dopolnitvami do 1. marca 1930. Uredil in z razsodnimi kasacije opremil dr. A. Mladič. Cena 16 Din. Naročajo se zakoni v jugoslovanski knjižarni v Ljubljani.

— Za svoj denar kupujte prvovrsten Radensko Slatino!

Dobrépolje

Semenj pri Sv. Antonu na Zdenski rebri. Vsako leto je na tih pondeljek slovesno semenj pri Sv. Antonu na Zdenski rebri v Dobrépoljski dolini. Letos je pa na tih pondeljek praznik sv. Jožefa, zato se semenj preloži na tih torek, t. j. na 20. marca. To se javi vsem, ki mislijo priti na semenj, da pridejo na tih torek.

Romarski shod pri Sv. Antonu. Isti dan kot semenj bo pri Sv. Antonu romarski shod. Nekdaj so prihajali na ta dan k Sv. Antonu na božjo pot iz cele Dolenjske. Sedaj prihajajo še vedno iz kočevskega in novomeškega okraja. Tudi letos bo več sv. maš in bo vsakemu romarju dana prilika, da opravi sv. zakramente.

Novo mesto

Frizeditev pomladka Jadranske straže. V soboto zvečer so naši najmlajši borci za naše morje priredili v telovadnici tuk. osnovne in mešanste šole tedno uspešno akademijo. Vse točke so lepo izpadle, zlasti petje otroškega zbora pod vodstvom gđe. Klemenčeve in simbolične vaje »Buči morje Adrijanskog«. Za tako lepo uspešno akademijo ima predvsem odlične zasluge g. prof. Rojšek, kateri je znal v naši mladini vzbuditi zanimanje za morje, katero je zlasti našemu narodu tako dragoceno.

Občni zbor Rdečega križa nam je pokazal uspešno delo tega društva. Okrajni odbor je v okviru svojih finančnih sredstev razdeljeval potrebne in primerne podpore, tako da je svoj cilj imel vedno pred očmi. Po poročilih vseh odbornikov je bil izvoljen nov upravni odbor s predsednikom s. o. s. g. Barletem Gustavom. Primarij ženske bolnišnice dr. Červenka je poročal tudi o samaritanskem tečaju, ki bo v jeseni tekočega leta.

Sport

Table-tenis turnir

Železničarski sportni klub »Hermes«, Ljubljana razpisuje za dneva 18. in 19. marca 1934

»II. veliki propagandni nagradni table-tenis turnir«, pod pokroviteljstvom bana dravske banovine g. dr. Drago Marušića in častnega komiteja.

Razpisujejo se tekmovalna v naslednjih panogah: 1. Tekmovanje moštev za prehodni pokal bana dravske banovine g. dr. Drago Marušića po »Davis-cup« sistemu na dva dobljena seta; do četrte finala se igra po izločilnem sistemu, nato pa po točkovnem sistemu.

2. Tekmovanje gospodov-posamezno za prehodni pokal trdke »Spectrum« d. d. (turnirne ogledal in brušenega stekla) po sistemu na tri dobljene sete; do četrte finala se igra po izločilnem sistemu, nato pa po točkovnem sistemu.

3. Tekmovanje dam-posamezno za prehodni pokal ZSK »Hermes«-a po sistemu na tri dobljene sete; o načinu tega tekmovalja bo pozneje odločalo vodstvo turnirja z ozirom na število sodelujočih.

4. Tekmovanja juniorjev — posamezno po sistemu na dva dobljena seta; o načinu tega tekmovalja bo pozneje odločalo vodstvo turnirja z ozirom na število sodelujočih.

5. Tekmovanje vseh sodelujočih klubov za prehodni pokal ZSK »Hermes«, katerega si pribori oni klub, ki dobi v splošni oceni največ točk, katere se bodo računale po posebni razpredelnici, ki bo dana na vpogled vsem sodelujočim klubom pravočasno.

6. Vsak sodelujoči klub preime spominsko plaketo ali priloznostno darilo brez ozira na to, ali je dosegel kako nagrado mesto ali ne.

7. Zmagovalci pod točko 1., 2., 3. in 5. dobe v trajno last pokal, če si ga osvoje trikrat zaporedoma ali petkrat v presledkih. Prvak pod točko 4. preime posrebrano, drugoplasirani pa ponikljano plaketo.

Prijavnina za točko 1. znaša 30, za točko 2. in 3. po 15, za točko 4. pa 10 Din. Prijave je nasloviti na naslov: ZSK »Hermes«, table-tenis sekcija, predal »Spectrum« d. d. Ljubljana VII. najkasneje do vstetega 16. marca 1934 ob 18; po tem roku dvojna prijavnina. Izvenljubljanski klubi lahko plačajo prijavnino pred pričetkom turnirja. Igra se po pravilih JITS-a z »New-Villia« žogami. Pravico tekmovalja imajo vsi klubi in njihovi igralci, ki so vključeni v JITS-u, ter klubi in njihovi igralci, člani inozemskih zvez.

Ljubljanska table tenis podzveza. Službeno. Danes ob 18.30 seja upravnega odbora podzveze v posebni sobi restavracije Emona. Udeležba vseh gg. odbornikov zaželjena.

Razpis medklubske pokalne smučarske tekme na Pecl. Zimsko sportni odsek SPD Mežica-Crna, razpisuje za dne 19. marca 1934 medklubske pokalne smučarske tekme v smuku na Peči. Start ob 10 popoldne na Peči na Kordeževi glavi 2124 m, cilj pri Uletovi koči 1654 m. Tekmuje se po pravilih JZSZ za prehodni pokal Pece, ki preide v definitivno last onega, ki si ga pribori trikrat zaporedoma ali petkrat v presledkih. Pokal brani lanskoletni zmagovalec g. Jurč iz Maribora. Tekmujejo lahko le verificirani tekmuvalci in to v eni kategoriji. Prijavnina 10 Din, ki jo je poslati obenem s prijavo najkasneje do 17. marca t. l. na zgornji navedeni naslov. Kasnejše prijave 15 Din. Zmagovalec dobi za dobo enega leta naslov »Prvak Pece«. Prvi trije zmagovalci dobijo diplome. Zbirališče tekmuvalcev je v Uletovi koči, kjer je zadostno prenočišč na razpolago, in je koča oskrbovana. Vse poselnike Pece opozarjamo, da si pri rezervaciji in imajo svoje legitimacije radi bližine državne meje v popolnem redu. — Od Prevalj do Mežice in obratno avtobusna zveza.

Sportni klub »Bratstvo« (Jesenice — Gorenjsko) sporoča, da ima svoj V. redni letni občni zbor v četrtek, dne 22. marca t. l. ob 20 v restavraciji g. Legata na Jesenicah, Lukmanov trg 4. Dnevni red: Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora, poročila odbornikov, volitve, predlogi in slučajnosti. — Člani se pozivajo, da poravnajo članarino za preteklo leto, ker drugače nimajo glasovalne pravice. Ako ob napovedanem času obč. zbor ne bi bil sklepčen, se bo vršil pol ure kasneje ob vsaki udeležbi.

Težkoatletski prvaki. Francoski listi so objavili tabelo najboljših težkih atletov v dviganju uteži, ki izgleda takole: Težka: 1. Nossier (Egipt), 2. Skobia (Češkoslovaška), 3. Pienička (Češkoslovaška). — Srednja: 1. Hostin (Francija), 2. Husein (Egipt), 3. Scheitler (Luxemburg). — Polsednja: 1. Ismayr (Nemčija), 2. Alleene (Francija), 3. Galimberti (Italija). — Lahka: 1. Fein (Avstrija), 2. Rene Duverger (Francija), 3. Haas (Avstrija). Peresna: 1. Wölpert (Nemčija), 2. Janisch (Avstrija), 3. Schärer (Nemčija). — Po točkah je torej na prvem mestu Avstrija s 26, na drugem Nemčija z 21, na tretjem Francija z 19, nato sledi Egipt s 17, Češkoslovaška z 12, Italija s 6 in Luxemburg s 4 točkami.

Naznanila

Liubljana

1 Leonova družba obvešča tem potom občinstvo, da drevi ne bo predavanja iz Cerkvene zgodovine vsled tega, ker je v veliki dvorani Unio koncert donskih kozakov. Pač pa bo predavanje o pokristjanjenju Slovencev danes teden ob običajni uri.

1 Film Kodeljevo. Danes ob 20 senzacionalni film iz džungle »Maraduc«. Cene znižane: 4, 3 in 2 Din, balkon 5 Din.

1 Pevski tečaj Učiteljskega pevskega zbora bo 16., 17. in 18. t. m. v Glasbeni Matici, Odbor.

1 IV. Delavski kulturni večer Jugoslovanske strokovne zveze bo v nedeljo, dne 18. marca ob 20 v dvorani Delavske zbornice na Miklošičevi cesti 22. Spored je zelo pester in obsega deset zelo zanimivih točk. Vstopnina: 3 in 2 Din, vajenci in dijaki 1 Din. — Priklite z družinami, prijatelji in znanci!

1 Senčelderjeva proslava. Razstava litografije od 17. do 19. marca 1934 v dvorani Okrožnega urada. Vstop prost.

1 Pogrebno društvo sv. Jožefa naznanja svojim članom, da bo redni letni občni zbor društva dne 19. marca, na praznik sv. Jožefa ob 5 popoldne v hiši na Kongresnem trgu št. 2, pritrilje desno.

1 Redni občni zbor pododbora UROIRO bo v Ljubljani 24. marca ob 17 v društveni sobi v Zvezdi II. nadst. Predlogi za zbor se sprejemajo do 20. t. m. Vabijo se vsi rez. oficirji, da se v čim večjem številu udeležijo občnega zbora in da s plačanjem predpisane članarine pridobe pravico glasovanja na občnem zboru. Uradne ure so vsak torek in petek od 18 do 19. — Zentljevidi so prišli. — Odbor.

1 Klub esperantistov v Ljubljani vabi svoje članstvo na redni občni zbor, ki se bo vršil v četrtek 15. marca t. l. ob 20 v klubovnem lokalu — Delavska zbornica — Čopova ulica 1 (v prejšnjih prostorih Borze dela).

1 X. letni redni občni zbor Društva trgovskih potnikov in zastopnikov v Ljubljani se bo vršil v ponedeljek dne 19. marca t. l. ob pol 9 popoldne v veliki dvorani »Trgovskega doma«, Gregorčičeva ul. 27.

Maribor

m Papeževa proslava bo na Jožefovo ob osmih zvečer v unijski dvorani.

m Akademski kongregacija. Radi koncerta danes ni sestanka.

m Krščanska ženska zveza ima v nedeljo, dne 18. t. m. ob šestih zjutraj v stolni in mestni župni cerkvi svojo velikonočno pobožnost s skupnim svetim obhajilom. Sv. mašo daruje prevzvišeni knezoškof dr. Ivan Jožef Tomažič. Popoldne ob petih sv. blagoslov z darovanjem.

m Narodna knjižnica sporoča, da predavanje, ki bi se imelo vršiti v četrtek dne 15. t. m. radi tehničnih ovir odpade.

m Mariborska drama pripravlja Golouhovo »ba sen za odrasle«. »Od zore do mraka«. Režijo vodi glavni režiser Joško Kovič.

Celje

c Redni letni občni zbor Vincencijeve konference sv. Danijela bo drevi ob 8 v Domu. Vabljeni vsi prijatelji revežev.

c Zadruga državnih uslužbencev za nabavo potrebščin bo imela redni letni občni zbor dne 21. t. m. ob 8 zvečer v mali dvorani Narodnega doma.

Drugi kraji

Narodna knjižnica in čitalnica v Zagrebu, Gunduličeva ulica 29, ima danes društveni se-

stanek s predavanjem gosp. kustosa dr. Josipa Klemenca: Kako se je razvijal denar. Začetek predavanja ob 9 zvečer. Gosti dobro došli!

št. Vid nad Ljubljano. Akademiki gostujejo v nedeljo 18. marca v Cerkvenem domu. Predvajali bodo »Igro Apostolov«. Razen igre recitacija in violinski tercet. Vstopnice v predprodati pri gđe. Zakotnikovi. Sedeži po Din 7, 5, 4, stojišča Din 2.

Novo mesto. Trboveljski slavlji prirede v nedeljo 18. t. m. koncert.

Novo mesto. Katoliška akcija v Novem mestu bo vpriporila 17. marca ob 8 zvečer in na praznik sv. Jožefa ob 3 popoldne versko igro »Misterij sv. maše«. Igra spada po svoji vsebini v sedanjo dobo, to je v predvelikonočni čas. V igri sami je simbolično prikazana daritev, katero je opravil Kristus pri zadnji večerji. Te vrste igre na odru Prosvetnega doma še nismo videli. Radi tega pozdravljamo ta napredek na odru Prosvetnega doma.

Cerkveni vestnik

Duhovne vaje za mladeniče na Rakovniku. Jutri, 15. t. m. se začno na Rakovniku duhovne vaje za mladeniče iz mesta in okolice. Govori bodo vsak večer ob 20 v kapeli pod cerkvijo, izvedenja nedeljo, ko bo prvi govor ob pol 9 zjutraj, drugi pa zvečer ob 19. Zaključijo se v ponedeljek, na praznik sv. Jožefa s skupnim velikonočnim sv. obhajilom. Vodil jih bo g. dr. Franjo Blatnik.

Naše dijaštvo

JKAD Savica vladno vabi vse članice na svoj redni občni zbor, ki ga bo v sredo, 14. marca ob 4 popoldne v dvorani Vzemljene zavarovalnice (pritrilje — vis-a-vis kapele). — Udeležba obvezna! — Odbor.

Marijina kongregacija akademikov pri oo. jezuitih ima sestanek drevi ob 20 v dvorani nad kongregacijsko kapelo. Vhod skozi cerkev sv. Jožefa. — Voditelj.

Kongreganisti! V sredo 14. marca t. l. bo redni sestanek akademske kongregacije Marijinega Oznanjenja pri oo. franciskanih ob četrti na 9 zvečer. Tovariši, vljudno vabljeni!

J. K. A. D. »Zarja« bo imelo svoj redni semestralni občni zbor v četrtek 15. t. m. ob 20 v dvorani Akad. doma na Miklošičevi c. 7 z običajnim dnevnim redom.

★

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE

Drama

Začetek ob 20.

Sreda, 14. marca: »Visoška kronika«. Red Sreda. Četrtek, 15. marca: »Konec poti«. Red C. Petek, 16. marca: Zaprtlo. Sobota, 17. marca: »Belgrad nekdanj in sedaj«. Premijera. Izven.

Opera

Začetek ob 20.

Sreda, 14. marca: »Tičar«. Izven. Cene od 6—20 Din. Četrtek, 15. marca: »Ples v Savoju«. Red Četrtek. Petek, 16. marca: »Carmen«. Izven. Gostovanje Marija Simenca.

Sobota, 17. marca ob 15: »Maria«. Dijaška predstava. Globoko znižane cene od 4 do 15 Din.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Sreda, 14. marca: Zaprtlo.

Črna nevarnost v Ameriki

Črnci se zdaj borijo z razuma svetlim mečem

Brez dvoma je nagio naraščanje črncev velik problem sodobne Amerike. To so ljudje krepke postave, visoke in lepe rasti. Črnci se relativno silno mladi ženijo in imajo številne družine, ki štejejo po najmanj 8 članov; toda mnogo je tudi družin z 20 člani. Živijo zelo skromno in se tudi temu primerno oblačijo. Najmlajši člani družine že v svojih prvih letih gredo na ulice in se tam zbirajo v zloglasnih organizacijah »gangs«. Gang šteje navadno 15 članov in ima svojega vodjo, kateremu se mlada rada pokori. Zberejo si vedno najdržnejšega vodjo. Njihove ekspedicije obstojijo v tem, da kradejo po trgovinah pač vse, kar jim pride pod roko. To delo izvršijo tako pretkano, da redko pridejo v roke oblasti. Večkrat izvršijo tudi hujše zločine, tako vderejo v večja podjetja in banke. Ne ustrašijo se pred umorom. Po predmestjih si postavljajo barake, kjer se sestajajo na posvetovanja. Svoj plen delijo med seboj prav bratovsko. Znani so tudi kot izvršni igralci v vseh kockarskih igrah, ki jih pozna Amerika. Črnci ne kažejo posebne volje do šole in v njej sploh slabo napredujejo; so pa strastni športniki, toda le redko se kateri dvigne iznad stopnje boljšega svetovnega igralca.

Razmerje med belimi in črnimi ni posebno dobro. Beli pač gledajo splošno na črnce od zgoraj navzdol. Črnci so splošno zanemarjeni. Na drugi strani vidijo beli v črnih nevarnost radi hitre množitve. Že od mladih nog je belokozec tako vzgojen, da vidi v črncu rušitelja civilizacije, kulture in splošnega moralnega napredka. V severnih državah, kakor New York, Pennsylvania, Ohio, Indiano, Illinois je razmerje med črnimi in belokozci nekoliko boljše. Nasprotno živita obe plemeni v južnih državah

N. Carolina, S. Carolina, Georgia, Virginia, Alabama, Mississippi in Florida popolnoma izolirano. Tu je medsebojno življenje še pod vplivom državljanske vojne za osvoboditev črncev iz leta 1861 (Lincoln). Iz te vojne so Severne am. države izšle kot zmagovalke in črnci so prišli do svobode. V južnih krajih se ni sovražstvo med obema plemenoma prav nič ublažilo, temveč se čedalje bolj zaostroje. Vedno bolj pogosti so primeri linčanja. Vzrok linčanja je navadno psiha mase. Tako se večkrat zgodi, da so linčani tudi nedolžni ljudje. Sam sem bil navzoč nenavadnemu prizoru. Čakal sem na vlak iz Steubenville proti Pittsburghu v čakalnici. Nenadoma sem zaslišal krik neke dame, kateri je zginila denarnica. V dvorani je bil poleg številnih belokozcev samo en črnc. Nenadoma so vsi beli obkolili črnca, češ, da je on ukradel denarnico. Grozili so mu s smrtjo. Tako prizori so zelo pogosti v Ameriki.

Največji nasprotnik črncev je organizacija Ku-Klux-Klan, ki je gotovo največja organizacija te vrste. Črnce zvaljajo z vsemi mogočimi sredstvi, da jim lažje stopijo na prste.

V južnih pokrajinah so črnci pod dojmom, da se še niso osvobodili. Tudi med njimi rastejo tajne organizacije, katerih glavni namen je borba za enakopravnost. V zadnjem času so tudi oni segli po najmočnejše orožje v borbi za obstoj: pričeli so se sistematično izobraževati. Mladino vzgajajo po vzoru belih. Nedavno so v New Yorku osnovali prvi črni list, katerega namen je, da se bojuje za enakopravnost črncev. Gotovo kmalu napoči čas, ko bodo črnci dokazali, da zaslužijo vse drugačno ravnanje, kakor jim ga danes odmerjajo beli. — S. I.

Mahatma Gandhi — komunist

Mahatma Gandhi, bivši voditelj nacionalističnega gibanja v Indiji, je v zadnjem času mnogo utrpel na popularnosti, ker se je javno izrekel za komunizem. Ta javna izpoved je Mahatmi prizadela v Kunkakonamu precejšnje neprijetnosti. Mesto da bi ga pozdravljale množice tisoč in tisoč Indijcev, so se pojavili demonstrantje, ki so svojega nekdanjega voditelja zasramovali. Poleg tega se je pri Gandhiju zglasilo več odposlancev, ki so zahtevali pojasnilo, kako je porabil denar, ki so ga zbirali za njegove organizacije. Evropeem ni bilo mogoče ugotoviti, kakšna pojasnila je dal Gandhi v tem pogledu. Gandhiju so prijatelji svetovali, naj se čimprej odstrani in naj svoj šotor postavi kje drugje, ako se hoče rešiti. Gandhi se ni zmenil za ta nasvet in množice so pričele proti njemu razgrajati. Moral je poklicati oblastva na pomoč. Policija je demonstrante razgnala in tako obvarovala Gandhija.

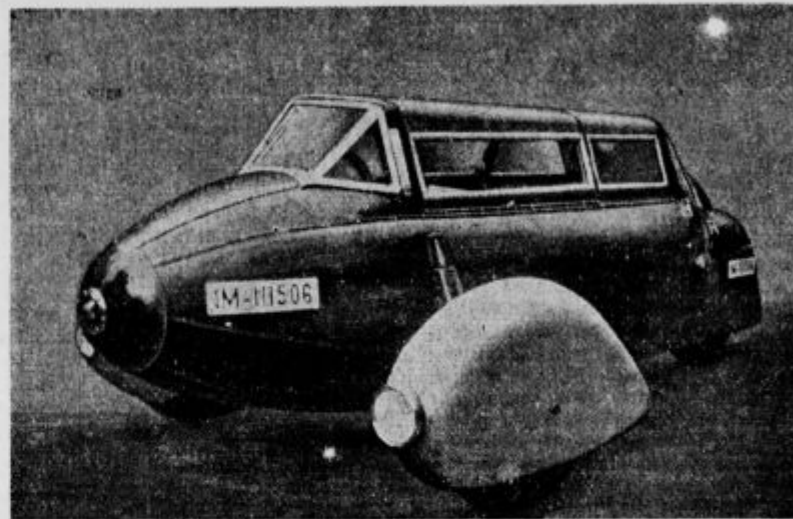
Pri zlatenici pade pulz od 72 na minuto na 40, in sicer radi tega, ker radi zlatenice zaidejo v kri žolčne kisline.

Novi belgijski kralj Leopold III. govori svojemu narodu po radiu, in sicer v francoskem in flamskem jeziku.

Ali je granata, ali avtomobil?

Na berlinski avtomobilski razstavi je razstavljen tudi avtomobil, ki stane 980 mark (okoli 20.000 Din). Voz z brzino 80 km in porabi 3 litre benzina za 100 km. Tako vsaj poroča nemška reklama.

Meteorski prah povečuje obseg Vsako uro šine v ozračje milijon meteorjev! zemlje

Ameriški geolog Ralph Stone, ki raziskuje po nalogu vlade pojav meteorjev, je prišel res do senzacionalnih zaključkov: Naša zemlja bi morala biti teoretično obdana s 60 metrov debelo plastjo kozmične snovi! Tako veliko je število meteoritov, ki padejo v ozračje. Seveda velja to samo teoretično, kajti v resnici je meteorski prah neenakomerno razdeljen po zemlji. — Veter in voda igrata pri tem veliko vlogo. Na vsak način je količina meteorskega prahu in meteoritov samih, ki padejo na zemljo ali se razblini v ozračju, ogromna po obsegu in po teži.

Učenjak Stone navaja, da je pojav meteorjev znan že 125 let, prej si izvora meteorjev človeštvo ni znalo razlagati. V tem času je bilo zabeleženih 470 padcev meteorjev. Iz tega je nastalo okoli 130 tisoč meteoritov, ki so jih skrbno zbrali. V razdobju 125 let da to en meteorski kamen na 400 kvadratnih milj. zemeljske površine. Naravno, da se ne registrirajo vsi padci meteorjev, ker je v mnogih krajih človeštvo silno redko naseljeno in jih torej ne opazi. Drugod zopet ne smatrajo manj civilizirani ljudje za vredno, da bi jih javili. Na zapadnem ozemlju Združenih držav, kjer je prebivalstvo silno redko naseljeno, so v zadnjih 125 letih opazili samo dva meteorja, med tem ko znaša število meteorjev, ki so padli na tla na Japonskem, v Evropi, v Indiji in v vzhodnem ozemlju Združenih držav 287! To število bi dalo za te dežele, to je tudi za vso zemljo en meteor na 55,5 kvadratne

milje. Toda to število lahko mirno pomnožimo z deset, ker najde človek le redke meteorite in drugod jih zopet ne zaznajo. Tako bi prišel na en meteorit na 5,5 kvadr. milje zemeljske površine.

Na podlagi tega računa prihaja Ralph Stone do zaključka, da je od začetka terciarne dobe padlo okoli 88.000 meteoritov na vsako kvadratno miljo zemeljske površine.

Teža 130.000 meteoritov, ki so jih našli, znaša 17.000 funtov. Pri tem niso vračunani večji meteoriti, ki se pri padcu zarijejo v zemljo. Na podlagi teh računov pridemo do zaključka, da se je teža zemlje v zadnjih 125 letih povečala povprečno za pet ton na vsaki kvadratni milj. Če to ugotovitev splošno uporabimo, potem nam postane jasno, da bi morala tako ogromna količina kozmičnega prahu povzročiti spremembe pri zemeljski osi, ako bi se koncentrirala na enem mestu na zemlji. Pomisliti moramo še, da poleg meteoritov, ki padejo na zemljo, šine v zrak vsako uro okoli en milijon manjših meteorjev, ki se pa v strašni vročini razdrobijo in ne prispejo na zemljo. Če računamo, da tehta vsak takšen kozmični drobec pet funtov, potem bi to pomenilo, da pade dnevno okoli 50.000 ton meteorskega prahu iz zraka na zemljo. Samo ta prah bi v 10.000 letih povzročil na zemlji en milimeter debelo plast. Od začetka terciarne dobe, to je torej pred 60 milijoni leti, bi ta plast narasla do šest metrov, od paleozojske dobe (pred 600 milijoni leti) pa na 60 metrov!

V Londonu so ženske, ki izvajajo najrazličnejše poklice, priredile demonstracijo. Tudi zase zahtevajo isto plačo, kakor jo prejemajo moški. Za demonstracijo so si nadele obleke, v katerih opravljajo svoj poklic.

Kapitan P. Eikenboom, ki je poveljeval sloviti holandski križarki »Zeven Provinciën«, je bil obsojen na štiri mesece zapora in na odpust iz službe. V indskih vodah je nastal na tej križarki upor, ki ga zveste ladje dolgo niso mogle zatreti. Kapitan je bil obdolžen, da je zakrivil upor s svojo nemarnostjo in neprevidnostjo.

★

Kri črnca ob ekvatorju ni niti za stotinko stopnje toplejša kakor kri Eskima na mrzlem severu.

Američan John Cowieson, prijatelj narave, vsak dan pita divje rase ob obali samotnega jezera Lost Lake v Floridi. Zivali so se ga že tako privadile, da pridejo k njemu na prvi klic in se mu usedejo celo na glavo.

Nad 4000 Špancev pri sv. očetu

Sv. oče je te dni sprejel mnogo romarjev, ki so prišli v Rim za sveto leto. Posebno Špancev je bilo mnogo med njimi, ki so hoteli prisostvovati kanonizaciji Marije Micaela, ki je bila Španka. Sv. oče je sprejel 4000 romarjev, nadalje dva španska kardinala, več drugih nadškofov in škofov, kakor tudi 200 duhovnikov. V svojem nagovoru je sv. oče izrazil svoje veliko veselje, da so Španci v tako lepem številu prišli v Rim v tem času, ko Španija preživlja zgodovinske in težke čase. Sv. oče je pri tem omenil tudi blaženega Clareta, ki je bil pravi apostol tiskane krščanske besede. Prav danes morajo vsi, ki so ohranili še smisel hvalečnosti za vse, kar je Bog dobrega dal katoliški Španiji, postati apostoli v vsakem pogledu.

Nova enciklika

Iz Rima poročajo, da je sv. oče pred veličansko množico dominikancev napovedal novo encikliko. Ta bo nosila datum 6. marca, to je dneva pred rojstnim dnem Tomaža Akvinskega. Tomaž Akvinski je bil dominikanec. Enciklika bo obravnavala 700-letnico proglasitve svetega Dominika za svetnika, ki jo bodo praznovali 4. avgusta 1954.

Znani holandski igralec hokeja Jan van der Hagen se je poročil. Tovariši ga pozdravljajo.

★

Predsednik Bioterapevtske družbe v Chicagu je te dni javno svaril pred kulturo nagote. Po njegovem mnenju premočna solnčna svetloba suši kožo in povzroča gube.

★

Belgijska ženska organizacija je sklenila, da posinovi otroke avstrijskih socialistov, ki so padli v boju proti Starhembergu.

★

Črevesje od želodca do danke je dolgo največ 1194 cm ali najmanj 507 cm.

Kamenje kot prebavilo

Že delj časa si učenjaki razbijajo glave, da bi dognali izvor krasno poliranih karneolov, ki so jih našli z drugimi kamni v Montani. Kareoli so tako veliki kakor oreh ali drobno jabolko. Našli so jih v kamenitih plasteh, kamor geološko ne sodijo. Tja so bili torej prinešeni. Odkod? Krasna politura uokazuje, da jih niso tja prinesle vode in tudi ne zemeljski plazovi. Tudi ljudje jih niso mogli zbrusiti, ker v tistih časih človek ni mogel zašiti v ta ležišča.

Zdaj je to uganko rešila paleontološka ekspedicija, ki je v bližini tega ležišča našla okostje velikega dinosavra. V njegovi golši je bila velika množina karneolov. Kakšno opravilo so opravljali ti kamenčki v golši dinosavra? Znano je, da divje kokoši radi požirajo drobce kremenjaka, da z njegovo pomočjo hrano lažje prežvečijo. Kamenčki im nadomestujejo zobe. Tako je bilo tudi pri dinosavrih. Prav Montana je središče najdb okostij dinosavrov in prav tu so našli velike množine karneolov, ki jih je učenjak dr. Barnum Brown nazval »gastrolite«, to je želodčne kamne.

Dama proti svojemu psičku, ki je povzročil avtomobilsko nesrečo: »Pridi, prid, moj zlati srček! Kako sem se ustrašila, toda k sreči se ti ni nič zgodilo...«

Gospodarstvo

Besedilo dopolnilnega sporazuma z Italijo

V »Službenih novinah« z dne 12. marca so objavljeni teksti dopolnilnega sporazuma k sporazumu iz leta 1932, ki je dodan trgovinski pogodbi iz leta 1924, nadalje je objavljen zaključni protokol k dopolnilnemu sporazumu ter izmenjava not med našo državo in Italijo z dne 4. januarja letos.

Dopolnilni sporazum določa najprej, da je njegov namen izpolniti oziroma izpremeniti določila prejšnjega sporazuma in pogodbe iz leta 1924. 1. člen določa, da se Italija odloči vezavo carine za postavko 104, točka 5. (laneno olje, konoplino, ricinusovo itd.) po pogodbi iz l. 1924.

2. Jugoslov. mineralne vode, nazvane »Rogaško tempel vrela« se bodo carinile po pogodbeni carini, določeni v postavki 103 a italijan. carinske tarife. 3. Pogodbene carine, določene v prilogi B poleg Sporazuma, ki je dodan omenjeni pogodbi, podpisane dne 25. aprila 1932 se za tele postavke italijanskih tarif menjajo in glase takole:

Postavke italijanskih tarif 4, 5 in 6: goveda: 70 lir za stot žive teže v prvih 4 mesecih od uveljavljenja sporazuma, 80 v teku petega meseca in 85 v teku šestega meseca vse do poteka pogodbe. Ital. tar. postavka 7: junci in bikci 70, 80 ozir. 85, ital. tar. post. 8: teleta nad 300 kg teža 72, 83, 90 lir, pod 300 kg 87, 100 in 106 lir za stot.

Pripomba: uvoz živine po pogodbeni carini italijanskih tarif bo dopuščen do 45.000 glav letno, kar se ima razdeliti na mesečne obroke po 3750 glav.

Nadalje v ital. tar. postavki 12: živa perutnina 100 lir za stot, koeficient povečanja pa znaša 0,5. iz postavke 18: mrtve živali, zaklana perutnina 100 lir s koeficientom povečanja 0,9. Iz postavke 19: nepredelano meso (razen meso perutnine, divjadi, golobov in zajčje) 100 lir, koeficient povečanja pa znaša 1,5.

4. Ta dopolnilni sporazum kot tudi pogodba o trgovini in plovidbi med Italijo in Jugoslavijo od 14. junija in dopolnilni sporazum od 25. aprila, na katerega se nanaša, bo ostal obvezen za čas enega leta, računajoč od uveljavljenja tega sporazuma.

Toda po prvih štirih mesecih in vse do konca 6. meseca od uveljavljenja tega sporazuma, se bodo mogli ta sporazum in dopolnilni sporazum od 25. aprila 1932 ter trgovinska pogodba od 14. julija 1924 odpuščati vsak čas, tako jim poteče veljavnost mesec dni po odpovedi.

Počeni s 7. mesecem pa do 12. meseca se bodo dopolnilni akti in navedena pogodba mogli odpuščati vsak čas z odpovednim rokom 2 mesecev.

V slučaju, če navedeni trije akti ne bi bili odpovedani v teku prvega leta, bodo ostali v veljavi 3 mesece po odpovedi, ki se bo dal izvršiti vsak čas po eni ali drugi državi, podpisnici sporazuma.

Ta dopolnilni sporazum ratificiran in instru-

menti njegove ratifikacije bodo čimprej izmenjani v Rimu.

Toda obe državi podpisnici sta soglasni, da ga začasno uveljaviti z izmenjavo not v najkrajšem možnem roku.

Zaključni protokol.

K členu 3. Carine, določene v čl. 3 sporazuma se bodo dale samo jugoslov. živini, ki bo imela potrdilo, izdano po belgrajskem uradu za kontrolo izvoza živine in proizvodov. V potrdilu mora biti označen pošiljatelj in količina, katero tvori vsaka pošiljka. Poleg tega mora biti v potrdilu označena količina živine, za katero so bila pred tem izdana potrdila za pošiljke v Italijo po odbitju določenega mesečnega kontingenta. S svoje strani bo italijanska vlada pridrževala si pravico kontroliranja količine živine jugoslov. izvora, uvožene v Italijo z namenom, da se uveri, če določeni kontingenti ni prekoračen. V ta namen obstoji sporazum, da se živina jugoslov. izvora v Italijo uvaža skozi carinarnice: Postojna, Reka, Bari, Brindisi, Napoli, Katanija in Palermo. Toda na zahtevo ene ali druge vlade se to število carinarnic lahko poveča, prav tako carinarnice lahko menjajo.

K členu 4. Vsaka podpisnica bo lahko, namesto da odpove pogodbo po določilih odstavka 2 in 3 čl. 4 predhodno zahtevala takojšen začetek pogajanj, da se prepreči odpoved.

Stalni odbor, ki ga določa dopolnilni sporazum iz leta 1932, se bo sklical tedaj, če to smatra za potrebno ena izmed obeh držav. Toda 15 ali največ mesec dni pred sestankom tega odbora mora biti podano poročilo, ki vsebuje dnevni red za zasedanje.

Nadalje sta bili izmenjani med obema vladama dve pismi, iz katerih je razvidno, da se spremeni čl. 5 zaključnega protokola. Konvencije o živinskih kužnih boleznih iz leta 1924, ki določa, da niso podvržene pošiljkam živine, ki so poslani neposredno na trge s klavnicami, ki so spojene z železnico, nobenim predhodnim dovoljenjem ali pooblaštilom. Namesto tega pride tole: Uvoz, ki se vrši neposredno z oženja ene države na ozemlje druge države, ne bo podvržen nobenemu predhodnemu dovoljenju. Razume se, da se ta odredba aplicira tudi na transporte, katere tranzitirajo tretje države.

★

Za leto 1933 nam se niso na razpolago popolni statistični podatki o našem izvozu živine v Italijo.

Leta 1932 smo izvozili v Italijo: voli 12.310 kom., bikci 6730 glav, krave 1912, junci 724, teleta 9695, skupaj 30.477 glav; v prvi polovici leta 1933 pa smo izvozili: voli 10.652, bikci 2243, krave 2206, junci 852 in teleta 4950 glav, skupaj torej 20.903 glave.

Belgrad, Drž. papirji: 7% inv. pos. 72,18 do 73, agrarji 30—36,50 (36), vojna škoda 316—317 (316), 3. 316—317 (316), 4. zaklj. 316, 6% begl. obv. 54,30—54,75 (53,75), 8% Bler. pos. 53—54,50, 7% Bler. pos. 51,50—52 (51,25), 7% pos. Drž. hip. banke 62—64 (63). — Delnice: Narodna banka 4100 do 4150 (4100), Priv. agr. banka 250—258.

Žitni trg

Zivahnost na žitnem trgu je nekoliko ponehala, vendar je povpraševanje še znatno. Cene so ostale neizpremenjene.

Živina

Mariborski živalski sejem dne 13. marca. Na današnji živalski sejem je bilo prignanih 14 konj, 15 bikov, 150 volov, 363 krav in 13 telet, skupaj 555 komadov. Povprečne cene so sledeče: debeli voli 3,50—3,75 Din, poldebili voli 2,50—3 Din, plemenski voli 3,50—3,75 Din, bikci za klanje 3 do 3,50 Din, glavne krave debele 2,50—3,50 Din, plemenske krave 1,50—2,50 Din, krave klobasarije 1,50—2 Din, molzne krave 2—2,50 Din, breje krave 2—2,50 Din, glavna živina 2,75—4 Din, teleta 4 do 5 Din za kilogram žive teže. Prodanih je bilo 300 glav. — Mesne cene: volovsko meso l. vrste 8 do 10 Din, II. vrste 6—8 Din, meso od bikov, krav in telet 4—6 Din, feleče meso l. vrste 6—14 Din, II. vrste 8—10 Din, svinjsko meso sveže 10—16 Din. Dunajski goveji sejem 13. marca. Prignanih je bilo 9221 špeharjev in 3707 pršutarjev, skupno 12 tisoč 928 glav, od tega iz Avstrije 6552, iz inozemstva pa 6376. Cene so bile sledeče (v šil. za 1 kg žive teže): špeharji l. 1,42—1,50, stari 1,20—1,30, kmetijski 1,32—1,48, križani 1,36—1,48 in pršutarji so se v začetku trgovali po čvrstih cenah preteklega tedna, proti koncu pa so dosegli slabe cene preteklega tedna. Prvovrstni ogrski veleposesniški špeharji, za katere je bilo manj povpraševanja, so se pocenili za 5—6 grošev, dočim so ostali špeharji v ceni narasli za 3—4 groše.

Radio

Programi Radio Ljubljana:

Sreda, 14. marca. 12.15 Reproduc. pesmi iz operet. 12.45 Poročila. 13.00 Čas. Vijolijski sol. koncert (plošče). 18.00 Komorna glasba. Radio kvintet. 18.30 Radio orkester. 19.00 Vzgoja v družini (dr. St. Gogala). 19.50 Literarna ura: Slovenska spodobna lirika (g. Podbešek). 20.00 Prenos Sattnerjevega koncerta iz Maribora.

Drugi programi:

Sreda, 14. marca. Belgrad: 19.00 Radioork. 20.00 Prenos iz Ljubljane. — Zagreb: Prenos iz Ljubljane. — Dunaj: 12.20 Koncert del Frischenschlagerja. 19.00 Iz avstr. ljudskih oper. 21.30 Beethovnova skušnjave. — Budimpešta: 17.00 Viol. glasba. 20.50 Sedmograški umetniški večer. — Milan-Trst: 20.40 Veseloigra. — Rim: 21.00 Prenos opere. — Praha: 16.00 Ork. glasba. 20.05 Ork. koncert. — Varšava: 16.55 Poljska narodna glasba. 20.00 Komorna glasba. — Vsa Nemčija: 19.00 Goethejeve pesmi (komp. Schubert).

Za jugoslov. patente št. 6488 od 1. jun. 1929 na:

»MOTORNO VOZILO«

(=Motorfahrzeug-); št. 6490 od 1. junija 1929 na:

»RAZPOREDBA MOTORJA PRI MOTORNIH VOZILIH«

(=Anordnung des Motors von Motorfahrzeugen-); št. 7035 od 1. decembra 1929 na:

»SILOSTROJ NA GORENJE«

(=Verbrennungskraftmaschine-) in dopunski patent št. 7556 od 1. aprila 1930 na:

»MOTORNI VOZ«

(=Motorwagen-) — se iščejo kupci ali odjemalci licenc. — Cenj. ponudbe na: Ing. Milan Šuklje, Ljubljana, Beethovnova ulica 2.

Mali oglasi

Prireditve

V kavarni »Stritar« vsak večer koncert. (h)

Vajenci

Učenko

za trgovino mešan. blaga, s primerno šolsko izobrazbo, poštenih staršev — takoj sprejem. Osebnost se predstavi v trgovini Rednak, Teharje pri Celju. (v)

Službodob

Čevljar. pomočnika

za teksano delo sprejme takoj Omahna Luka, Hrib št. 19, p. Lukovica. (b)

Ženitbe

Slovenec, trgovec

34 let star, dobro situiran, član velike firme in posestnik v Beogradu — želi zaradi ženitve spoznati gospodično, dobro gospodinjico, staro 25 do 30 let, z odgovarjajočo doto. Vere rimskokatoliške. Resne ponudbe s sliko je poslati na Publicitas, Beograd, poštni fah 60, pod šifro »Sreča«. Diskrecija zadržana. (2)

Stanovanja

IŠČEJO:

Dvosobno stanovanje išče mirna stranka. Vse litve julija. Ponudbe pod »Dober plačnik« št. 2793, na upravo »Slovenca«. c

ODDAJO:

Dvosobno stanovanje z vsemi pritliklinami se odda 1. aprila. Zgornja Šiška 176, Kosovo. (e)

Vnajem

ODDAJO:

Trgovino

mešanega blaga, s stanovanjem in zalogo, v prometnem kraju, blizu železnice, oddam v najem zaradi selitve. Posebno pripravno za začelnika. Potrebno 15—20.000 Din, za polovico vzamem v račun knjigo Ljudske posojilnice Celje. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod: »Sigurna eksistenca« št. 2738. (n)

Polovica lokala

z opremo, veliko izložbeno okno, stransko sobo, na prometni cesti — se takoj odda krojaču, urarju, modistki ali za drugo slično obrt. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 2821. (n)

Lokal v Kranju

na najprometnejši točki, pripraven za pisarno ali obrt, takoj oddam. Delikatosa Terčan. (n)

Lep trgovski lokal

opremljen, brez zaloge — se takoj odda. Vprašati v podružnici »Slovenca« Jesenice. (n)

Razno

Hranilne knjižice

in prepise prvovrstnih tukajšnjih denarnih zavodov jemljemo do preklica zopet v račun A & E. Skaberne. Ljubljana. (r)

Golaž ekstrakt

povsod v rabi, vse ga hvali in uživa. Ekstrakt, dr. z o. z., Gospodarska cesta 8.

Posestva

Parcelo kupim

ob Dolenjski cesti ali okrog Rakovnika. Ponudbe pod »Posredovalci izključeni« št. 2767 na upravo »Slovenca«. (p)

Krasna parcela

solčna naprodaj. Podrožnikom cesta X. Vprašati: Rožman, Beethovnova 9. (p)

Pohištvo

Stalna razstava

jedilnice
spalnice
kuhinje
modroci
zofe itd.

Največja izbira prvo-

vrstnih izdelkov.

Plačila s hranilno knji-

žico, dokler traja zaloga.

Ogled tudi ob nedeljah.

ERMAN & ARHAR

tovarna pohištva, St. Vid

nad Ljubljano. — Zednja

tramvajska postaja.

Glasba

Redka prilika!

Črn kratak klavir, skoro nov, prodam izredno poceni. Cerkvena ul. 21-I, vrata 13. (g)

Prodamo

Nogavice, rokavice

in pletenice Vam nudi v veliki izbiri naugodnost in naravnost trdka Karl Prelog. Ljubljana, Zidovska ulica in Stari trg (f)

Telefon 3934. Premog

drva, karbopakete, nudi Slova, Kolesijska 19. (f)

Prvovrstne orehe

in jederca, presušene — nudi po ugodni ceni Sever & Komp., Ljubljana, Gospodarska cesta 5. (f)

Vsak bo kupil, ker smo poceni, kot še nikoli!

Moške čevlje . . . Din 75-

Ženske čevlje . . . Din 59-

Otroške čevlje . . . Din 16-

Vse z usnjenim podplatom.

Ant. Krisper Ljubljana

Mesni trg 26 Stritarjeva ul. 1—5

Sadna drevesa

visoko- in nizkodelbne jablane in hruške, češnje, češnje, višnje, breskve, marelice, agras in ribez, zajamčena rodovitnost — dobite pri Kmetijski družbi v Ljubljani — Novi trg 3. — Zahtevajte cenik. (f)

Jaffa pomaranče

sladke in sočne, v prvovrstni kakovosti prodaja

GOSPODARSKA ZVEZA

Ljubljana, Tyrševa cesta.

Sveže najfinišne norveško

ribje olje

iz lekarne

dr. G. Piccolia v Ljubljani

se priporoča bledim in

slabotnim osebam.

SEMENA:

črna detelja, lucerno — vsakovrstna travna semena, pesa, grahova in semenski oves — dobite vedno v najboljši kakovosti pri trvdki Fran Pogacnik d. z o. z., Ljubljana, Tyrševa (Dunajska) 67, nasproti mitnice.

UNIONSKA KLET

Vam nudi

kastelansko

črnilno, pravo

medicinalno

vino

Staro pohištvo

prodam. Sotlar, Kodeljevo št. 3. (f)

Orehova jedrca

5 kg 140 Din. la orehi v lupini, vreče po 50 kg 400 Din — razpošilja franko vsaka železniška postaja G. Drechsler, Tuzla. (f)

Kupimo

Model

za cementne cevi, dobro ohranjen, notranji premer 1 m, za vodnjake, kupi Vanovšek Franc, p. Misljinje. (k)

Srebrne krone

stare zlato in srebro kupi rafinerija DRAGIB KOVIN - Ljubljana, Hirska ulica 36, vhod s Vidovdanske ceste pri gostilni Možina.

KOLESA

gramofone, otroške vozčke, sivalne stroje - Vam najbolje popravi mehanik GUSTINCIC

Maribor, Tattenbachova 14

PREMOG

DRVA IN

Karbo paketi

pri Iv. Schumi

Dolenjska cesta

Telefon št. 2951

Larvene tropine

in druga zdravila nudi nasconje

recepturna trgovina na moke

A. VOLK, LJUBLJANA

Resljeva cesta 24.

Borza

Denar

Dne 13. marca.

V današnjem prometu so ostali neizpremenjeni tečaji Bruslja, Curiha, New Yorka in Trsta, dočim so vse druge devize narasle.

Avstrijski šiling je na ljubljanski borzi nadalje narasel na 9,15—9,25, v Belgradu pa na 9,15. — Grški boni so bili v Zagrebu in Belgradu zaključeni po 34,25.

Ljubljana. Amsterdam 2309,01—2320,37, Berlin 1360,14—1370,94, Bruselj 799,68—803,62, London 174,53—176,18, Curih 1108,35—1113,85, New York 3405,50—3433,76, Pariz 225,88—227, Praga 142,34 do 143,20, Trst 293,79—296,19.

Curih. Pariz 20,38, London 15,78, New York 309,75, Bruselj 72,225, Milan 26,55, Madrid 42,20, Amsterdam 208,25, Berlin 122,925, Dunaj 73,30 (56,50), Stockholm 81,40, Oslo 79,30, Kopenhagen 70,50, Praga 12,85, Varšava 58,305, Atene 2,945, Carigrad 2,50, Bukarešta 3,05.

Vrednostni papirji

Danes je bila slabša tendenca samo za vojno škodo, ki je v primeru z večeršnjimi tečaji popustila. Nasprotno so bili čvrsti dolarski papirji, ki so tudi beležili tečajne pridobitve. Promet je bil znaten in je znašal na zagrebški borzi: vojna škoda 1600 kom., begl. obv. 300.000 in 7% invest. pos. 110.000.

Ljubljana. 7% inv. pos. 72—73, agrarji 36 d., vojna škoda 315—317, begl. obv. 54 den., 8% Bler. pos. 53—55, 7% Bler. pos. 50—51,50, 7% pos. Drž. hip. banke 62—64, Kranj. ind. 250 bl.

Zagreb, Drž. papirji: 7% inv. pos. 72—73, agrarji 36 den., vojna škoda 316—317 (317), 3. 315 do 317 (318), 4. 314—316 (316), 5. 314—316, 6% begl. obv. 53,50—54,25 (54,50), 8% Bler. pos. 53,50 do 55, 7% Bler. pos. 51—51,50, 7% pos. Drž. hip. banke 61 den. — Delnice: Narodna banka 4100 do 4300, Priv. agr. banka 254—255 (255), Sečera Osjek 145—170, Impeks 50 den., TPD 107—115.

Nenadoma je umrla, spravljena z Bogom, naša nud vse ljubljena

Ivana Munda roj. Gostič

vdova deželnosodnega svetnika

Na zadnji poti jo bomo spremlili v sredo, dne 14. marca 1934 ob 16 iz hiše žalosti, Gradišče št. 14, na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maše se bodo darovale v cerkvi Marijinega Oznanjenja, Ljubljana, dne 15. marca 1934.

Zalujoče rodbine:

MUNDA, DR. ZITEK, OSWALD, DR. VIDOVIČ, ZEMLJARIČ

39.-

Vel. 19-22 Vrsta 5860-00
Za Vaše malčke. Lahki čevljiček
iz mehkega boksa v različnih
kombinacijah. Vel. 23-26 Din 49.-.

49.-

Vel. 23-26 Vrsta 5661-00
Visoki čevljiček iz prvega telečjega
boksa v različnih barvah. Gibek šivan
rob in široka oblika nudita posebno
udobnost.

49.-

Vel. 19-26 Vrsta 5851-05
Za Vaše ljube otročičke krasne
čevljičke iz laka za blizajoče se
praznike. Vel. 27-34 Din 69.-.

49.-

Vel. 19-26 Vrsta 5851-30
Lahki gibek čevljiček za Vaše
malčke. Iz laka ali telečjega boksa
v modnih barvah. Vel. 27-34 Din 69.-.

49.-

Vel. 19-26 Vrsta 5851-28
Okusno okrašen lakirani čevljiček
za Vaše najdražje. Isti model iz
rjavega boksa.

Vašim otrokom za Veliko noč

smo pripravili veliko izbiro dobrih in cenjenih čevljičkov. Ne odlašajte do poslednjih dni pred prazniki — obiščite nas še danes, postregli vam bomo strokovnjaško in vestno

Plata

25.-

Vel. 27-34 Vrsta 45302-03
Evo za Vašo deco lahkih čevljev,
ki jih na nogah niti ne čutijo. Na-
rejeni so iz najboljšega platna. Vel.
23-26 Din 19.-, od 35-42 Din 29.-.

25.-

Vel. 27-34 Vrsta 45612-27
Najpraktičnejši in najcenejši čevlji
za vsako igro in vsak sport. Za
malo denarja bodo Vaši otroci ob-
varovani vsakih poškodb na nogah.

35.-

Vel. 23-26 Vrsta 2941-00
Zračne in udobne sandale s prožnim
krep podplatom. Vel. 27-34 Din 39.-,
vel. 35-38 Din 49.-.

69.-

Vel. 27-34 Vrsta 5842-05
Dekliški čevljiček iz laka ali rja-
vega boksa. Enostaven in okusen
za nedelje in praznike. Vel. 35-38
Din 79.-.

69.-

Vel. 27-34 Vrsta 6622-09
Moderen deški čevljiček iz črnega
ali rjavega boksa z usnjenim pod-
platom. Vel. 35-38 Din 89.-.

69.-

Vel. 27-34 Vrsta 5842-38
Udobni dekliški čevljiček s ko-
b nacijsko. Izdelan iz laka ali teleč-
jega boksa v modnih barvah.

59.-

Vel. 27-34 Vrsta 5622-00
Nenadomestljiv čevljiček za pomladne
izprehode iz prvega telečjega boksa
z usnjenim podplatom. Udoben in
lahak.

69.-

Vel. 27-34 Vrsta 5842-47
Lepi in okusno kombinirani čevljički
iz laka ali iz rjavega boksa.

Raz eselite svoje otroke za
Veliko noč. Kupite jim nove
čevlje. Za Vaše najdražje ved-
no najboljše.

69.-

Vel. 27-34 Vrsta 6622-22
Za igre in izlete močan čevljiček iz
prvega telečjega boksa s krupovim
podplatom. Vel. 35-38 Din 89.-.

49.-

Vel. 27-34 Vrsta 3222-02
Močan polčevljiček za šolsko mladičino
z okrašenim jezikom. Podplati iz
gume jamči za dolgo trajnost. Vel.
35-38. Din 69.-.

45.-

Vel. 27-34 Vrsta 3162-00
Za dečke, ki nikoli ne mirujejo,
evo dobrih visokih čevljev iz moč-
nega masnega usnja s trpežnim
gumijastim podplatom. Vel. 35-38.
Din 59.-.

59.-

Vel. 27-34 Vrsta 5662-00
Udobni deški čevljički iz prvega teleč-
jega boksa, črni ali rjavi, z moč-
nim usnjenim podplatom. Z dvojnim
podplatom. Din 69.-.

79.-

Vel. 27-34 Vrsta 6662-22
Močan sportni čevljiček za dečke iz
čvrstega dul-boksa z usnjenim pod-
platom. Vel. 35-38. Din 99.-.

K novim čevljem — nove nogavičke

Visoke črne ali drap Din 8.-, 10.-, 12.-
Kratke iz sukanca „ 7.-, 9.-.

KARBOPAKET

TRBOVELJSKI

PREMOG V ZABOJČKIH

Ludvik Ganghofer:

39

Samostanski lovec

»Tatata, žejen, žejen! V naših nedolžnih ča-
slih se pije tudi brez žejne. In poceni. Pij za pri-
hodnost. Kupuj v sili, pravijo stiskači, imel boš
ob smrti.«

»Zdaj sem že rekel,« je vzdihnil brat Severin,
»ne bom pil.«

»Tatata!« Gospod Schlutemann je prijel brata
za hrbet in ga pritegnil k sebi. »Sedite sem k me-
ni, brat, vam bom zapel pesmico, ki vam bo segla
do srca.« Oklenil se je bratove roke, zavijtel ple-
tenko in tiho zapel:

Prijatelj, tovariši,
quem sitis vexat plurima,
v dolini hladni hram stoji,
qui vina habet aurea!

Krčmar vesel nam tožil bo
de doliis in cantharus
in vince nas bo vnelo
ad noctis usque terminum!

Kdor bi se kisal, godrnjal,
ut canes decet rabidos,
naj rajši bi doma ostal,
ad porcos eat sordidos!

Pri drugi kitici že je začel brat Severin zibati
glavo in brenčati napev, na koncu je pa segel po
pletenci ter klokal in klokal, počeno! Potem se
veda, ko je prenehal, je kaj skrbipolno nagubal
obraz.

»Zdaj sem pa le pil! O človek, človek, kakšna
si ti akleda, polna vražje brozge! Fej!« Graja je
odkimal, segel po pletenci in pil. »Zdaj gre že
obenem.«

Par mokrih ur je minilo obema, dokler se jima
ni posrečilo, da je pletenka pokazala suho dno. Ko

je gospod Schlutemann vstal, je zapazil, da ga
noge ne ubogajo več popolnoma — pa je zapazil
še, ko je ležal z nosom na tleh.

»En jacet in trexist!« je tožil brat Severin. »Vi-
dite, gospod valpet, vidite. Božja kazen, ker ste
mi pognali dušo v hudičovo mrežo!«

Gospod Schlutemann se je težko skobacal ob
bratovi kuti pokonci. »Verujte brat, nikoli ne bo
dober vozar, kdor ne zna tudi zvrniti.« Jezik se
mu je zapletal. »In saj veste, kaj pravi modrijan:

Naj vino nas še tolikrat premaga,
krčmarskega le ne ognemo se praga!«

Brat Severin je podržal lestvo in gospod Schlut-
emann je zlezal po klinih v seno.

16.

Deževnomenenemu dnevu je sledilo sočno, po-
mladanskodebitivo jutro. Vsaka tratica na strmih
bregih in vse planine so začele čez noč svetlozeleno
blesteti. V gore je prišla vigred; dihala je iz mlač-
nega zraka, zrla je doli iz nebesne sinjine, udar-
jala s krepkim duhom iz zemlje in plala v vonjavah,
ki jih je prinašal nižinski veter iz dolin, kjer so
se že odpirale prve cvetlice.

Ko je sijalo toplo solnce povsod okoli lovske
koče, je smel Hajmo zapustiti ležišče. Brat Seve-
rin in Gitka sta ga peljala na klop pred hišo, če
tudi lovec podpore ni več potreboval, tako krepak
je bil njegov korak; vstal bi bil že najraje pred
svitom, da bi odšel z gospodom Henrikom nad
petelina.

Tam sedeli sedaj vsi trije. Brat Severin je
zabavno pripovedoval svoje burke, Hajmo je ne-
nehoma gledal čez gorke vrhove in gozdove, držeč
Gitkino roko v svoji dlani. Tiho mu je sedela ob
strani, oči je povešala, s svobodno roko je menala
konec svoje jopice. Pri srcu ji je bilo, sama ni ve-
dela kako. Povsod, je menila, bi ji bilo ugodneje,

kakor na tej klopi tu. Slednjič je globoko zadihala,
vstala in si oprostila roko.

»Gitka! Kaj pa ti je?« je vprašal Hajmo.

»Moram za poslom,« je rekla tiho in odšla. Ko
je prišla v kuhinjo gospodnje koče, si je pritisnila
obe roki na prsi. Tam ji je ležalo kakor težek,
težek kamen. »Kaj mi je, le kaj mi je?« je jecljala.
Toda čemu naj bi spraševala! Kar ji je stiskalo
srce in jo navdajalo z bojaznijo, da skoro dih ni
mogla več — kaj naj bo drugega kakor skrb za
brata in za »vakinjno? Saj je gospod Schlutemann
odšel zarana z Valtijem in dvema hlapcema, da bi
le našel kako sled. Pridružil pa se jim je tudi pater
Dezert, kakor da mu v koči ni več obstanke. In ta
s svojimi strahotnimi prodornimi očmi, je menila
Gitka, bo prav gotovo kaj osledil.

»O ti ljubi, dobri angelček tam gori, sedaj se
izkaži!«

S tem vzdihom je prišla Gitka za delo. Pa si
je morala neprestano brisati solze iz oči, nekajkrat
se je splazila k oknu, da bi kradoma pogledala, ali
še sedi Hajmo na klopi — ne: da bi se prepričala,
ali ne prihaja morda že oskrbnik s hlapcema.

Tedaj pa je zadonel iz Peščene drage gori za-
tegel vrisk dekljčjega glasu. Gitka je planila pred
vrata in si zasenčila z roko oči, da bi v žarkem
solncu mogla bolje gledati. Že od daleč je spoznala
Eggerjevo hčerko.

»Kaj išče pa ta tu gori?« se je začudila.

Gitka je veselo, sosedovo dekle imela vedno
rada. Toda v tem hipu jo je iznenada kar zaštila.
Nič čuda — Cenca je bila hči kmata, ki je otovoril
Wolfrata s križem.

»Kaj le hoče?« In nališpala se je — o! Ne-
hote je Gitka pogledala ob sebi doli. Njeni sranci in
odrgnjenemu krilu se je poznalo, da je prebila
noči na ognjišču. Solza ji je zalila oko in počasi se
je pomaknila nazaj v kuhinjo, pa samo toliko, da
ni zgubila Cence izpred oči.

Zdaj se je pojavilo dekle na vrhu. »Glej, glej,«
si je namuznil brat Severin, »dobimo menda celo
obisk! In še kakšnega! O je!«

Hajmo je debelo pogledal. »Kaj išče pa ta tu
gori?« je zamomljal, kakor da bi bil čul Gitkine
besede in jih ponovil.

Cenca se je približala; za pasom je imela ve-
lik šopek vijolic in napravila se je, kakor na lepo
nedeljo za mašo. Obraz ji je gorel in vroče se je
zazrla v Hajma.

»Pozdravljena, deklica!« ji je zaklical brat Se-
verin nasproti. »Kateri svetec je pa tebe zanesol
sem gori?«

»Sveti Hubert!« se je zasmejala Cenca. »Bož-
daj tudi vam, brat Severin! In še sveti Lenart je
pomagal. Da, hotela sem pogledati malo na našo
planino — do pašne ni več tako dolgo. In ko sem
že bila na planini, sem si mislila: poskočim še
malo tja gor, da vidim sama, kako gre vašemu va-
rovanču!« Iskrenih se oči je pogledala Hajma, ki
je radi otroškega zdevka, s katerim ga je deklica
nazvala, ves nejevoljen namrščil obrvi.

Brat Severin je prijel Cenco za roko in jo tap-
ljal po prstih. »Liže, da, dobro se liže. Kar poglej
ga: osem dni še in bo spet po vseh vrhovih. Toda
povej, odkod pa veš, kaj ga je zadelo?«

»Saj je novico povsod raztrbil Polzer, ki je
včeraj iskal svojo sestro.«

Gitka, ki je prisluskovala pri odprtem oknu, se
je prestrašila do dna srca. Mar je Wolfrat ob pa-
met, da pripoveduje sam, kaj se je dogodilo v
Rdečini?

»Kako se pa sedaj tudi ponaša s svojo sestro!«
je govorila Cenca dalje. »To moram reči pa tudi
sama, vrlo se je sponesla. Napol otrok še! Ne vem,
toda mislim, jaz bi izgubila glavo!« Nasmehnila se
je. »Kaj deš, lovec?« In spet se ji je posvetilo v
oči.

(Dalje.)